

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos polt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár polt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlítő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, június 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Szobrok napja.
Intimitások Csiky Gergelyről.
Fáblán Gábor életéből.
A főrendek megszavazták a véderőreformot.
Hogyan szavaztak a főrendek?
Kettős szobor-avatás.
Aradi turisták kirándulásai.
Egy fiatal színész halálos balesete.
Tarkaságok.

Koalíció II.

Irta: Lengyel Zoltán dr.

„Ordits kapu, kiálts város, mert eljött az urnak rettenetes napja.“ Magyarul: vészelyben a Haza. Vége az alkotmánynak. Fegyvert ragadjatok! Ilyen vészüvöltések reszkettették meg a levegőt. És megmozdultak a hegyek. A folyók kiléptek medrükből. A nap elsötétült. Az emberekben a vér megfagyott.

Ugy történt, mint nyolc év előtt. Csak-hogy akkor elhitte mindenki. Akkor velük ment az ország. Akkor felülkerültek. Bevették — nagy önfeláldozással — a hatalomvárat. És megosztóznak a zsákmányon. Később összevesztek rajta. Új jel-szavakat kerítettek elő a lomtárból. Előbb a bankot. Aztán egyedül üdvözítő általános titkosat. Gazdasági fellendülés és népjogok. Ez kell a magyarnak. Ezzel bontották ki Justhnak a magyar pusztá legerőszakosabb oligarchájának, a nemzeti kasszinó tagjának, Ő felsége belső titkos tanácsosának vezetésével, a próféta zászlaját. És megkezdődött az új szentháboru. Előre!

A haza szent nevében. És mentek előre, a népjogokért a véderőreform ellen. És csatáztak egész nyáron, egész télen át, míg a nagyidai cigányoknak elfogyott minden puskapora. Kaptak rezolúciót. Nem kellett. Kaptak választói jogot. Nem volt jó. Hatalomból is kaphattak volna. Kevés volt nekik. Senki és sehogy se találta el a gusztusukat.

Igy jött el Tisza. Most már másodszor és igazában. Ez kellett. Hónapok óta reménykedtek, hogy eljöhessen. Egyengették utját. Imádkoztak érte. Lesték az erőszak megérkezését. Így biztatták egymást: Szorítsuk a falnak a dinasztit. Allítsuk kényes helyzet elé a hadsereget. Vessük a többséget a lét és nem lét kérdése elé. Vagy megadják magukat és kapitulálnak, akkor miénk a hatalom. Vagy eltipornak, kidobnak bennünket. Belénk gázolnak. Annál jobb. Belé török a bicskájuk. És mi nemzeti hősként újra egyek leszünk. Ujra ránk süt a kizárólagos hazafiság napja. A feltéve őrzött nemzeti alkotmány megvédése és a felidézett erőszak visszaverése gondolatában elegejt a magyar mindent. Egy test, egy lélekként omlik táborunkba és akkor visszavivjuk a hatalmat a nép útján.

Kérem szeretettel: Ami történt, az nem gyönyörködtető. De amire megy a dolog: az már átlátszó egészen. A hogy végbenment. Nem tudjuk helyeselni. De amire kiakarnak lyukadni Polónyi és társai: abban még sem szükséges beugranunk. Elég volt egyszer a koalícióból. A magyar azt tartja, hogy a töltött káposzta másodszor, este melegebbé jobb, mint először volt délben.

Uj hus kerül reá, friss tejfellel meghizlalják. Ugy is van, de gyomorfájás és karlsbadi kura jön utána. A koalíció azonban felmelegítve sem kell. Az alkotmány védelmével garnirozva és a népjogok tejfelével hizlalva sem. A sokszínű és sok akaratu „vegyes felvágott“ elintézte önmagát egyszer s mindenkorra. Lehet, hogy nem fognak a dolgok simán menni. Lehet, hogy nem fordul minden kedvezőre. Lehet, hogy emberek mennek, pártok felváltódnak. Lehet. Ámde mindezek dacára akkor is ujjnak kell jönni és nem a kétszer ócskának. A mostani ruhát levethetjük, de a régen elnyűttet a handlétől vissza nem vásároljuk. Tévedni tetszik: mondja az ország. És felháborodik, felindul, káromkodik, de csatázni nem fog. Hiába minden erőlködés. Hungária legujabb védangyalának, Schönberger bárónénak kitiltását nem vonja vissza a főkapitány.

Azért mégsem jövendölhetünk egészen. Azt nem tudhatjuk: hogyan lesz, de azt biztosan látjuk, hogyan nem lesz. Népjogok lesznek. Gazdasági és politikai megújulás is lesz. A sérelmeknek reparálásáról is gondoskodhatunk: Az érdemi elintézés változatlan fennmaradása ellenében. De a hatalmi helyzetnek olyan változása, hogy a koalíció II. diktáljon felfelé és lefelé újból úgy, mint annakelőtte és devalváljon végül minden nemzeti értéket: ezt a bolondot nem cselekszi meg az ország. S a választói reform sem lehet úgy, ahogy ők hitték. Hogy ők csinálják és maguknak, csakis maguknak, mint a koalíciós házzsálmányt. Az ország és a jövő érdekében kell

Kuruc keresztelő.

Irta: Móric Pál.

A határszéli hegyek rejtett völgyében. fent a mára városi havasok között napok óta nagy volt az izgalom. Különléle hegyi ösvényeken özönlött a torzonborz, mercona hadi-nép ide a pataktól keresztülzaladt terjedelmes, selymes pázsitu völgybe. Éjjelig fent bagolykodtak a tábertüzeknél. Amodébb a dűda zengett-zsongott. Másik csoportnál a tárogató rivalgása mellett táncoltak a daliák... Ámde azért sokan tanyáztak le amellé a sudár őszes bajuszu, fonott, fehér farkosú öreg vitéz mellé is, aki nyeszlett farkas-örkacagányát gyűrte maga alá és a tábertüznél háromléti törét kováskövön csiszolhatta. A kopott vitéz csak akkor szünetelt munkájában, midőn kotyogó kulacsával kínálták a fiatalabb pajtások.

— Mihály bátyám, használja egészséggel! Szinte pironkodva mondta a fiatal vitéz.

— Hebe! az öreg katona elnevette magát. Peti fiam! Valóban becsületes ital ez! Nem becsmérelem, de azért kimondom, hogy egyszer már én is éltem olyan nemes borlallal, amely után még a császár is szíves örömet megnyalta volna a száját.

— Minek beszélget kelmed itt a császárról? mordult fel a tűz mellől egy vastagszemöldökű, szilajtekintetű katona, — amikor mi most is várán-várjuk fenséges urunkat,

vezérünket, Rákóczi Ferencet Nagylengyel országból, a bujdosásnak földjéről...

— Rákóczi! Rákóczi! Eljen Rákóczi! A tábertűz mellől felugráltak a rongyos dolmányu bujdosók, katonák. Csörömpölt a kardjuk. Villogott a szemük! Ölegették egymást. Majd midőn a lelkesedés viharzása elhalkult, a törét csiszolható kopott öreg vitéz könybelábadt szemmel tekintett körül. Vastag hargja megindultságtól remegett.

— Hejnye fiaim! Nem akartam én itt a németet dicélni... Miattok pusztult el jegybéli szép mátkám. Öreg özvegy édes anyam... Testvéreim. Sok száz barátom! Szülőfalum a fehérre meszelt templommal... Ha száz életem volna, azt is mind Rákóczi Ferencért áldoznám! Csak már itt volna! Csak már jöjjön! Ezt az egy életemet is mindjárt neki adnám, mert szereti a népet, mert a népszabadság védelmére jön közibünk kikergetni hazánkból a pusztító, gyilkos idegen hadakat.

— Jól beszél! Értjük mi Mihály bátyánkat! Hát csak folytassa már, amiba bele kezdett.

A kopott öreg kuruc engesztelődöttén sordorította meg vastag bajuszát.

— Hisz csak azért akarok beszélni, ti bangák! Hogy hamarabb teljék a várakozásunk ideje! Egyikötök se várja szontyolodott kedvvel Ferenc atyánkat, megváltónkat.

— Ne cifrázd már Miska! Ezzel meg a vén vitéznek egy még vénebb, még kopottabb

cimborája ripakodott rá a törét csiszolható kurucra.

— Már miért cifráznám! Hisz kend is ott volt! Akkor még kend is labanc hajdu volt Tamás bátyám, amikor a kuruc keresztelőnk megtartottuk a csüngös száju Lipó: császár tokaji borával...

Az öreg hajdu süvegén már a sastollat is kettétörte az idő. Fél komolyan, fél tréfásan csóválta meg seborradásos fejét, arcát a jó öreg.

— Hejnye, te pokolra való! Még mindig eszedben tartogatód azt a kis esetet...? Jól van! Mondsz hát! De, ne felejtse, hogy oda fent is laknak!...

Mihály vitéz megköszönte a torkát.

— Tudjátok, akkortájt is nehéz, nyomorúságos sorsot élt ez az árva Magyarország. meg az elárvult földnépe, amikor én Tamás bátyámmal először indultam ki hazuról, a szép hajduföldről táborb! A németek akkor is csak így ontották a vérünket, dulták a vagyonunkat, akár csak manapság. Ugy, hogy a hazafiak egy része a Thököly Imre fejedelem zászlaja alá gyűlt és mint kurucok csapásoltak szerteszét az országban. Már szégyen ide, szégyen oda, mi pedig hajduk kenyszerűségből Lipót-pártiak, labancok voltunk; mert a szomszédos várakból mindenfelől töltött ágyukkal és muskétákkal ügyelt ránk a bosszuvágy-német katonaság, akik képesek voltak még a sírokat is meggyalázni dühökben.

ezt a reformot egyedül megcsinálni. Nem Péter és nem Pál kedve szerint, nem Justh és Tisza parancsára, hanem a haladás és nemzeti ügy követelményei szerint.

És mert ez az ősszel meg kell, hogy legyen és csakis így lehet meg, ne bántások őket, hadd fújják ki magukat, hadd játszásk el a szerepeket. Mert a kidobás nem komoly baj. A mandátum és a napidij megmarad az után. Vissza is lehet utána jönni. Ki is lehet békülni. De hogy az ellenzék odavinné a dolgokat, hogy a választói törvényt is így — róluk, nélkülük — csinálják meg: ezt el nem hihetem. Itt már nemcsak az országról, a felelőtlen lázításról, a kopott népszerűség kifényesítésének tuleröltetett igyekezetéről van szó, de a bőrűkről is. Kinek-kinek a bőréről.

Igy tehát koszt was kost, békét kell kötni, Treuge Dei-t kell csinálni. A tülekedést meg kell szüntetni. S aztán, ha véd-erő már van, jó házszabály is van, jó és becsületes választói reform is lesz: akkor próbáljátok beverni egymás fejét. Akkor és csakis akkor, ha akkor is kedvetek lesz hozzá.

Szobrok napja.

Arad, június 15.

Öreg emberek sajátságos, irigyleni való élvezete lehet, amikor multjok nevezetes ismerősei, áhitattal körülvett alakjai szoborban megleve-
nedve jelennek meg újra előttük. Lesznek, akik ily érzésekkel köszöntik az egykori szep-temvireket, a klasszikusok rajongójának bronz-arcát s talán arra is visszaemlékeznek, hogy a példátlanul szorgos tollú író ép ott, a régi promenád helyen járta elmélkedő sétáit, ahová most szobrát ültettek. Még többen lesznek, akik Csiky Gergely írói nagyságának hirdetőjét ilyen eleven hangulatban nézhetik; többen, akik talán még azt mondogatták, hogy „kár volt Gergelynek a reverendából kiugornia és komédiások közé tévednie; a jó Bonnaz püspök oldalán bizonyára még kanonok lett volna, így azonban nem csinál karriert”, — viszont többen, akik ujjongó örömmel olvastak minden színházi recenziót, amely Csiky Gergely egy-egy új darabjának sikeréről szólott s amelyekben végül megszületett az igazság, hogy ő a magyar társadalmi dráma megteremtője.

Ezek az érzések járják át a holnapi ünnepnek, a Fabián Gábornak és Csiky Gergelynek szobrát avató aktusnak hangulatát, nem teszik

helyi ünnepé, hiszen mindkettőjük írói nagysága az egész országot volt és ma is az. De ezeknek az érzéseknek révén a szívekhez áll közelebb, akit író emléke és ezekkel az érzésekkel testvér az a büszkeség, hogy ez a két író, mint ember, hozzánk tartozott, közülünk való volt. Ezért a mi jussunk és a mi kötelességünk is volt, hogy az írói érdemnek ünnepies, az örökkévalóságnak szóló elismerését, a szobrot, mi állítsuk az ő nevének és emlékének.

A szoboravatás idején pedig megfigyelni való dolog: egyikük működése se temetkezett el annyira a multba, hogy a szobor írói hivatásuknak is csak sírköve lenne. Az az irány, amelyet Fabián Gábor elhagyott csapásokon kezdett újra, a klasszikus költőknek hozzájuk méltó formában való átültetésére, a legújabb időkben is követőket, új csoportokat kap. „A római klasszikusok olvasásáról és tanulmányozásáról egybekötött élevezetről és érdekről” írt könyvet s vajjon nincsenek ma is sokan, nem is az öregek, hanem az újak, a forrongók között, akik ezekben a klasszikusokban keresik a lelki gyönyörűségnek kimeríthetetlen forrását?

...Bécsben pedig tegnapelőtt tapsoltak, német színházjárók, a magyar vendégszínészek által előadott Nagymamának, Csiky Gergely vígjátékának. Nemcsak tartós írói értéket, de színpadi hatásainak friss voltát jellemzi ez. Ha pedig az a társadalom, amelyről színműveit írta, egyben-másban meg is változott, a színművek ma is eleven sebekre találnak és egyik méltatójuk, Móricz Zsigmond, csak azt a hibáját tudja fölvetni Csikynek, hogy a társadalmi bűnök és felszedségek ellen harcolva, nem volt elég bátor, nem volt elég kegyetlen. Az író éles tollát gyöngédséggel és megbocsátással párnázta be az egykori pap, amely sohase vezett ki belőle.

Lelekese, meghatottan emlékezhettek vissza Arad erre a két írójára, akiknek művészi formát viselő emléke nemcsak a város külsejét díszíti, hanem szellemi életének képét is. A város azáltal lesz a kulturának is középpontjává, ha bizonyosságot tesz az irodalomnak, az íróknak jelentőségét fölismerő, méltató érzékről: ha díszítő jelzőként akarja fölvenni azoknak a költőknek nevét, akiknek élete hozzá van kapcsolva. És ezekkel a jelzőkkel lesz értékes Magyarország földrajza: ha mindenki, az egyes városok lakói és az odajáró idegenek tudnak róla, hogy Szeged a Dugonics András városa, Debrecen Csokonai vitéz Mihályé, Nagyvárad Szigligetié, Nagyszalonta Arany Jánosé, Nagykőrös Petőfié, Komárom Jókai Móricé, — Arad pedig Fabián Gábor és Csiky Gergely városa. Most már beszédes hirdetői vannak ennek a jelzőnek. Az aradi Kölcsey-egyesület pedig hivatását méltóan töltötte be, a mikor a két Szobor által ezt a jelzőt állandóvá és két írónak a műveikben élő hírnév mellé a jeleket megillető külső formában is emléket állított.

Intimitások Csiky Gergelyről.

— A szoborleplezés alkalmából. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Vasárnap délelőtt leplezik le Aradon Csiky Gergelynek a Kossuth-parkban lévő mellszobrát. A magyar irodalom halhatatlanjának családja Aradon él; Csiky Gergely élete végéig aradiak vallotta magát és országos sikerei közepette is vágyakozó érzéssel fordult városa felé. A fiát, Csiky Ödön dr. aradi ügyvédet fölkerestük s megkértük, mondjon el néhány intimítást boldogult apja életéből.

— Több olyan műve van az édesapámnak — kezdte elbeszélését Csiky Ödön dr. — amiről csak kevesen tudják, hogy ő írta. Még temesvári kispapkorában állandóan irogatott a Vadnay Károly által szerkesztett *Fővárosi Lapokba*, amely akkor legelterjedtebb szépirodalmi lap volt s különösen a művelt női közönség szerette. *Marosi Gyula* néven jelentek meg az apám novellái, amelyeket Budapesten jogászokdó testvére, Károly vitt föl Vadnay szerkesztőhöz, akit folyton gyötört a kíváncsiság: megtudni, hogy ki rejtőzködik a Marosi álnév alatt. Károly bátyám azonban nem árulta el, apám egyenes tilalmára. — 1876-ban a csanádgyházmegyei nyomdában megjelent a *Vadember* című regény *Barlanghy Bence* álnév alatt. Ezt szintén ő írta. Érdekes, hogy más élő emberek neve alatt jelentek meg operettek és regények, amelyeket szintén az apám írt, — könyörületből. Minthogy anyagi segítségben nem tudta részesíteni a hozzá fordulókat, hát írt helyettük regényeket, amelyeknek szerzői díját — azok kapták meg. Ilyen munkakövé mellett nem csoda, ha tizenhat évi írói működése alatt *harminchárom eredeti színdarabot* írt. Ezekből tizenkettővel akadémiai jutalmat nyert, összesen 2000 darab aranyat. Írt 9 eredeti regényt, lefordította *Plautus* és *Sophokles* összes műveit. Tain Angol irodalom történetét öt kötetben, Riebeck-től a római költészet történetét 2 kötetben, Tain-tól a jelenkori Franciaország alakulását 3 kötetben, Villamaintól Pindar szelleme és Alantos költészet című művet, 36 francia, angol, német színdarabot fordított, négy kötetre menő elbeszélést írt egy mitológiát és egy dramaturgiát. Ezenkívül írt sok-sok verset, tárcát, elbeszélést, amelyek könyv alakban nem jelentek meg.

— A *Nagymamát*, amelyet legutóbb operetté is átdolgoztak, az irodalom történet apám legsike-

— Ez biz így volt, fiam! Tamás bácsi komoran hajtotta le fejét.

Mihály vitéznek dévajul villant meg a szeme.

— Node kiköszörültük a csorbát! S hogy hogy ez így történt, hamarosan megtörtént, a csüngős száju Lipótnak köszönhetjük. Köszönhetjük pedig azért, mert Lipót urunk a tokaji bornál más egyéb italt nem szeretett. Hanem ezt az italt szerette is. Ugyhogy, még ezekben a harcias időkben is megkivánta, hogy Bécsbe bort szállítsanak fel neki Tokajból...

— Pedig mokus víz is megfelelt volna neki! így szólt közbe az egyik vitéz, aki tárogatót szorongatott a hóna alatt. Még alig pelyhedzett az arca. Bizonyosan a diák iskolából szokott meg Rákóczi katonájának. Kacagásra gerjedtek a kurucok, még Tamás vitéz is elmosolyodott és az öreg Mihály csak idő multán folytathatta elbeszélését.

— Igen ám, de nem vette be a mokus vizet a fölséges gyomra, egyesegyedül a tokaji izlett neki. Persze, olcsón is jutott hozzá. Felverette a kuruc urak pincéit, lefoglaltatta a kuruc urak szőlőtermését...

— Ehhez mindig jól értettek a bécsiek! véleményezte általános helyeslés között Tamás bácsi.

— Persze, hogy jól értettek! Ámde, most az egyszer, hisz Tamás bátyám leginkább tudja, ebre bízták a hájat!... Mert, hogy a kurucoktól csapásolt országon keresztül nem merték német lovasokkal szállítani a Lipót

urunk kedves italát, tehát két udvarbíróra, meg miránk, pár száz labancra bízták az egész kocsisor bort, Lipót urunk kedves italát. Ugy számítottak a német urak, hogy mink kinézésünkre úgyis kurucok vagyunk s így könnyebb-szerűen elcsémpészhettük Bécsbe a nemes italt! Hát jól is ment egy darabig ez az utazás! A kurucokat sikeresen elkerültettük! Csak az volt a bökkenő, hogy ahol letáboroztunk, sehol sem volt csárda! Már pedig mi a lótas-futásban felette kimelegedtünk, mindennap felette megszomjaztunk, mert elsőbb az egész vidéket ki kellett kémlelni, mielőtt utnak mertük indítani a drága fivart. Egy darabig csak szomjuhoz-tunk is, csak szenvedtünk is, mignem felzendültek az okosabb hajduk és az udvarbíróra ripakodtunk:

— Hallja az ur! Már Lipót bora ide, Lipót bora oda! Nyomatató lónak nem szokás bekötni a száját. Mink bizony megkóstoljuk már egyszer ezt a bort! Hátha nem is igazi bor van benne! Szégyenszemre kakastejet, vagy mokus-vizet kísérgatunk mi itt, életünk kockáztatása mellett, Bécsig?...

— Mivelhogy Pinczeasó Máthé udvarbíró ur sem utálta a nemes tokaji italt, folytatta eme közbeidőzés után saját szavaival Mihály bácsi, beütöttük az első tokaji hordóbor fene-két... Izlett a nemes ital! Sőt annyira izlett, hogy addig kóstolgattuk, kóstolgattuk, mikoron az igazibb labancvidékhez közeledtünk, — persze, jól nótázva! —... már csak egy szekér

borunk volt a Lipót borából! A többi közjóindulattal mind megittuk...

— Hajnye! Pinczeasó Máthé udvarbíró ur megvakarta a kopasz fejét, (Nem hiában a császárt szolgálta, de meg is kopaszodott fületővéig a jó ur!), ebugatia hajduk, tik ugyan jól megkóstolgatták a Lipót borát... Holott a tokaji főparancsnok által pecsételt levelemben huszonöt szekér tokaji hordós borról van az elszámolás! Hm! Itt meg amint látom, egy kocsi derék-hordó bornál több sem égen, sem földön nem találhatik...

— Persze, hogy nem találhatik, mert meg ivódott! — mondotta nemes Dóczy Pál uram, a hadnagyunk.

— Megivódott? Hm! Aranyláncos kereszt helyett most majd a fejünk vágódik le! — borzongva rázta meg kopasz fejét a verhenyeges Pinczeasó Máthé udvarbíró ur.

— De biz' nem vágódik az le! — kardját kevélyen csörrentette meg vitézlő Dóczy Pál hadnagyunk. — Nem vágódik le a mi fejünk, hanem mi magunk vágódunk el — tovább!

— Ámde hová vágódjunk el, barátocskám? Hová? — Még borközi állapotában is így aggályoskodott a Lipót császár veres, kopasz embere.

— Ahová a magyar szívünk, magyar lel-künk ugysis régótától kerget már minket! Átme gyünk az igazi fejedelmünk, szabadság-hős Thököli Imre fölséges kuruc táborába — folytatta beszédét vitézlő Dóczy Pál hadnag-
gyunk.

rültebb művének mondja. Ez a szindarab sajátságos körülmények között született meg. A darab rendkívül gyorsan készült, mert ő általában csodálatos gyorsasággal dolgozott. A Nagymamát megelőzte. Az *atyafiak* című darab megírása, azonban a Nagymama mégis hamarabb került színre. Ennek a története a következő: Az atyafiak először mint regény jelent meg a Gyulai Pál által szerkesztett Budapesti Szemlében, persze folytatásokban. Amíg a regény a Szemlében folyt, addig az apám azt újból megírta szindarabnak, s már ki is tüzték előadásra a Nemzeti Színházban Elődök címmel. Gyulai Pál megnevezte ezért és így zsörtölődött:

— Az én lapomban megjelenő regény végére akkor már nem lesz kíváncsi az olvasó, ha a regényből készült darabot a színházban előadják. A regény iránt akkor megcsappan az érdeklődés.

Az apám is belátta, hogy itt irodalmi érdeklentést forog fönn. Törte a fejét, hogyan lehetne a kellemetlen dilemmát megoldani. Északákon át töprengett ezen. Egy álmatlan éjjelen új téma bontakozott ki előtte. Éjfél után felkelt s hozzálátott az íráshoz. Reggelre készen volt az új szindarab vázlata, *tizenkét nap múlva pedig teljesen elkészítette a Nagymamát*. Rövid időn belül elő is adták óriási sikerrel. Gyulai Pál duzzogása így ajándékozta meg a magyar irodalmat a Nagymamával.

Érdekes, hogy ő nem tartotta valami kitűnő darabnak a Nagymamát. A premier előtt bajjait volt és bukástól félt. Sógorával, *Nachtnébel* Ödönnel sokat beszélt a darabról a premier előtt.

— Nagyon lanyhának találom a mesét, — aggodalmaskodott.

A sógora más véleményen volt és biztatgatta:

— Majd meglátod, ez a darabod majd legtovább műsoron.

Amire az apám haragosan ezt felelte:

— Ugyan ne vigasztalj: tudom, hogy a darab megbukik. Neked talán tetszik a Nagymama, de a közönségnek nincs olyan limonádés izlése mint neked.

Hogy a darab esetleges balsikere nagyon el ne kedvetlenítse, eleinte nem is akart jelen lenni a premieren. Minthogy különben is nagyon elhízott már, hát elutazott Marienbadba soványodni. Csak nagy nehezen sikerült onnét hazahívni a Nagymama előadására. Általánosan föltűnt, hogy Marienbadban nagyon lesoványodott. Ennek nemcsak ő, hanem az anyám is szerfölött örült. A Nagymama premierjén

— És emez borral mitévők leszünk? Mitévők leszünk a Lipót borával? — Ezen kérdéssel akarta megnyújtani lelkiismeretét: — a megmaradt utolsó kocsiteher tokaji borra mutatva — császár urának szolgálatában megkopaszodott Pincezásó Máthé udvarbíró ur.

Dóczi Pál hadnagyunk kardjára ütött. Kurtán befejezte a döntést.

— Ez a bor, mánhogy a Lipót bora, megivódik! S ha eddiglen, szégyenszemre, labancok voltunk, a mai naptól fogvást kurucok vagyunk...

Mihály vitéz deres bajsztát annál inkább vigan csavarintotta meg befejezett mondókája után, mert már háromévi olasz törét is hegyesre csiszolta. Törött sástollu kalpagu Tamás vitéz bátyjához fordult:

— Kend is ott volt! Kend is mondja! így történt az eset a Lipót borával? Így történt-e a mi kuruc keresztelők?

Tamás hajdu nem volt barátja a sok beszédnek, csak annyit felelt a kérdésre:

— Fiam, Mihály! Mind igaz, amiket mondtál. A Lipót bora, a tokaji bor fordította jóra a mi érzésünket!...

... A tábori tűz lángoló dicsfényt rádobta a bujdosó vitézekre. Csörgött a kardjuk! Rábugott a tárogató... Másnap megérkezett a bujdosás földjéről Rákóczi Ferenc és következtek a diadalok. A magyar vitézség regés idői.

vagy huszszor hívta a közönség a lámpák elé. Előadás után az anyám boldogan mondta apámnak:

— Velem örült a közönség is, amikor olyan sokszor meg kellett jelenned a lámpák előtt.

Amire apám tréfálkozva megjegyezte:

— Bizonyosan a publikum is annak örült, hogy úgy lesoványodva érkeztem haza.

Ez is két premier apróság. Annak a jellemzésére szolgál, hogy az apám az utóbbi időben kiveszett ama bizonyos premier-láz, amey a szerzőket rendszerint elfogja. Egy ismert kritikus a Bozóthy Márta premierje napján fölkereste apámat. Legnagyobb csodálkozására nagy munkában találta: Plautus vígjátékait fordította.

— Hát ilyen nyugodt még ma is? — szölt a kritikus.

— Nyugodt vagyok. De nem mindig voltam az. A Janus premierjén olyan izgatott voltam, hogy a piholyom ajtaját állandóan nyitva hagytam. Ha baj lenne a darab körül, hogy azonnal menekülhessek.

A Bozóthy Márta első előadása után többen voltak együtt a Nemzeti Színház udvarán, s a szerzőt ünnepelték, midőn közjük jött egyik lap színtereferense és bókokkal halmolta el apát.

— A második felvonás gyönyörű, mesés — mondta többek közt — hanem a harmadik felvonást én másképp csináltam volna meg.

— No, ön a második felvonást is másképp csinálta volna meg, — volt a szerző válasza.

Persze, ettől kezdve esküdt ellensége lett neki a kritikus.

— A kedvemért bármilyen tréfára kapható volt boldogult apám. Mikulás napján rendszerint kikölcsezött a Nemzeti Színházról egy püspöki ruhát s teljes papi díszben osztott igazságot jó és rossz cselekedeteim fölött.

Egy ilyen „püspöki” prédikáció alkalmával lépett be lakásunkba apám régi jóbarátja, *Zichy* Antal gróf, s midőn a püspöki ruhát meglátta, nagyon csodálkozott.

— Ugy-e mondta apám, az egykori kispap — csodálkozol, hogy az egykori temesvári papocskából mégis püspök lett.

Jól esett a szívemnek, ha a szegényebb színinövendékek sorsán valamit segíthetett. Titkáranak fogadott mindig egy-egy növendéket, aki darabjait másolta. Ezeket a fiukat azután, — akik ugyan csak nélkülözték az anyagiakat, — rendszerint igen megkedvelte és minden módot felhasznál arra, hogy pénzförráshoz juttassa őket. Addig fáradozott, amíg csak nem sikerült neki valami jövedelmező állást „kijáratni” kedvence részére. A legutolsó „titkára” — mint apám tréfásan nevezni szokta — *Győző* Lajos volt, aki most a Vigaszínház művésze. Nagyon szerette apám a derék fiút, aki szintén nagy ragaszkodással viseltetett őiránta, s második atyjának nevezte. Akkortájt került színre Berczik Árpád egy vígjátéka, amelyben több növendék statisztá szerepet kapott. Többek között apám íródeákja, Győző is. A statisztálásért esténként 50 krajcár járt, ha azonban csak egy szó szerepe is volt az illetőnek, már egy forintot kapott. Nagy summa egy szegény ördögnek.

Apám, hogy „titkárát” nagyobb keresethez juttassa, rávette Bercziket, hogy szurjon be darabjába, ha többet nem, egy szavas szerepet annak a fiúnak.

— Miért? — kérdezte tőle Berczik.

— Hogy kapjon szegény fiu esténként egy forintot — válaszolt apám.

S a derék fiu husz előadáson 20 forintot szerzett könnyű szerrel, eltekintve a dicsőségtől, hogy még a neve is színlapra került.

A tanítványai, a színinövendékek rajongásig szerették, ami meghatározó módon nyilvánult meg elhalálozásakor a ravatalánál.

Dolgozó szobájában feküdt, egyszerű vaságyán, amidőn belépett egy csapat leányinövendék. Könyvező szemekkel nézték szeretett professzoruknak a halálában is jóságos arcát. Egyszerre az egyik növendék lehajolt és megcsókolta a hideg kezét s a többi mind utána cselekedte... Vagy husz fiatal leány forró könnye hullott a jéghideg kézre...

EGYESÜLETI ÉLET.

Aradi turisták kirándulásai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Az Aradi Turista Egyesület július 19-én és 20-án nagyszabású kirándulást rendez a gainai leányvásárra.

Indulás 1912. július hó 19-én reggel, visszaérkezés 20-án este 9 órakor.

Résztvételi díj személyenként 24 korona, melyben fedezve van a vasúti költség Aradtól-Nagyhalmágyig és vissza a III. o. ban, iparvasút Nagyhalmágytól a Gaináig és vissza, étkezés: reggeli, ebéd, vacsora, az étkezés a szombati ebéddel kezdődik és a vasárnapi ebéddel végződik, meghálási díj a menházba, podgyász-hordás borraivalók költségei.

Jelentkezni lehet 1912. július hó 14-ig az egyesületi irodában szóval vagy írásban (Deák Ferencz-utca), Kerpel Izsó könyvkereskedésében és Andor Béla a jegyzőnél (Jószágigazgatóság).

(Tányért, poharat és evőeszközt mindenki magával hozzon).

Augusztus hó 17—19-én az *Aldunára* rendeznek kirándulást. Indulás 17-én este 7 órakor visszaérkezés 19-én este 11 órakor.

Kirándulási pontok: Temesvár, Bázias, Alduna, Kazánszoros, Orsova, Ada-Kaleh, Herkulesfürdő. — Résztvételi díj személyenként 43 korona — melyben fedezve van a programszerű utazási költség: vasuton II. osztály, hajón I. osztály; a bérkocsi, ladi, podgyász szállítás díja, az étkezés: reggeli, ebéd vacsora; az étkezés 18-án Temesváron a reggelivel kezdődik és 19-én ugyanott vacsorával végződik, az elszállásolás Temesváron és Orsova és a borraivalók költségei.

Jelentkezni lehet a résztvételi díjak lefizetése mellett augusztus hó 10-ig az egyesület hivatalos helyiségében, szóval vagy írásban (Deák Ferencz utca) I. em.) mindennap 5—7 óráig.

Felvilágosítást készséggel ad Ritt Gyula egyesületi titkár és Andor Béla egyesületi jegyző (Jószágigazgatóság).

Szeptember hó 23—30-ig (8 nap) *Velencebe* mennek a turisták. Kirándulási pontok: Flume, Abbázia, Velence (San Marco, Giudecca, Rialto, San Michele, Murano, Lido, San Giorgio Maggiore), Pádva, Triest, Grignano, Miramar.

Jelentkezni lehet szeptember 2-ig. Résztvételi díj 1912. szeptember hó 2-ig jelentkezők részére 180 korona. A szeptember hó 2—18-ig jelentkezők résztvételi díja 185 korona. A kirándulásra 30 résztvevő vehető fel.

A szükséges tudnivalókat, részletes utiprogramot, leírást tartalmazó füzetet az egyesület igazgatósága (Arad, Deák Ferencz-utca) egy drb 10 filleres postabélyeg beküldése mellett, ingyen küld az érdeklődőknek. Felvilágosítást készséggel ad Ritt Gyula és Andor Béla jegyző (Jószágigazgatóság).

(*) Az Aradi Kereskedők Köre június 23-án délelőtt fél tizenegy órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében tartja rendes közgyűlését, amelyre a kör tiszteletbeli, rendes és pártoló tagjai meghívtnak. Táragsorozat: 1. A választmány jelentése a Kör 1911. évi működéséről. 2. Jelentés a pénztár és alapok 1911. évi számadásairól. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. A titkár, a választmány és a számvizsgáló bizottság tagjainak egy évre leendő megválasztása. 5. Indítványok. (A közgyűlés előtt 4 nappal az elnökségnél bejelentendők.) Tedeschi Viktor elnök, Faragó Rezső titkár.

A főrendek megszavazták a véderőreformot.

(Tíz órás vita a javaslatok körül. — Százhetvenhárom főrend a kormány mellett.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, június 15.

A főrendiház ma egész napon együtt ült. Hatalmas vita folyt a képviselőházban lefolyt eseményekről. A kormány ebből a vitából mindenképpen győztesnek került ki. Eltekintve attól, hogy a főrendek számbeli többsége a véderőjavaslatok elfogadása mellett szólott és ilyenképen a főrendiházi ellenzék álláspontját nem honorálta, a kormány erkölcsi sikere is igen nagy volt, mert az általa képviselt felfogás helyességét kétségtelenül és határozottan igazolták.

Lukács László miniszterelnöknek, aki hatalmas beszéddel vett részt a vitában, ma igen sikerült napja volt. Ékesszólásának minden előnyét csillogtatta és logikus okfejtése, világos érvelése, meleg és általános hatást gyakoroltak. Súlyosan esett a latba Vavrik Bélának az ország talán legelső jogászának felszólalása, aki erős érveket csoportosított a kormány álláspontja mellett. A tábla elnöke, Csathó Ferencz ugyancsak a véderőjavaslatok elintézésére és elfogadására mellett szállott síkra.

Az után, amit a miniszterelnök mondott, a főrendek viharos helyeslése mellett, senkisémm mondhatja többé, hogy itt törvénysértés, vagy épen alkotmányos sértés történt volna. Ez a fegyver mártól fogva teljesen kiesorbult. Ha volt valami sajnós a mai vitában, ez a Kuria elnökének szerepe volt, aki a saját fellépésének következményeként kénytelen volt törni, hogy a Kuria másodelnöke és a Tábla elnöke a képviselőházban történtek törvényszerűsége felől, viharos tetszés mellett kioktassák.

Végeredményben elmondható, hogy a kormány a csatát a főrendiházban is fényesen megnyerte.

Ez a fényes diadal mutatkozott a szavazásban is, amely száznegyven főnyi többséget nyilatkoztatott meg a véderőreform és a kormány mellett. Este kilenc órakor fejeződött be a főrendiház ülése, amely egy órai megszakítással tíz óráig tartott.

Az ülés megnyitása.

Tizenegy óra után tíz perccel lépett Csáky Albin gróf az elnöki emelvényre s megnyitotta az ülést. Vagy negyed óra hosszat tartott, míg bemutatatta elnöki előterjesztéseit, elparentálta az időközben elhunyt főrendeket, fölolvastatta a különböző bizottsági jelentéseket. Fél-tizenkettő volt, amikor bejelentette:

A képviselőháztól tárgyalás végett átküldetett a véderőről szóló törvényjavaslat...

Némi mozgás fut át a különben eszűs termen, az elnök pedig fölolvastatta az egyesült bizottságoknak a javaslatról való jelentését, valamint az ellenzéki különvéleményt, mely a javaslatnak a képviselőházhoz való visszaküldését indítványozza.

Vissza a képviselőházhoz.

Dessewffy Aurél gróf az első szónok. Nyomás okai voltak arra, hogy határozati javaslatát előterjesztette. A mai helyzetet úgy fogja föl, hogy ez az utolsó fölvonása egy tizenhárom év óta tartó harcnak. A főrendiháznak, mint alkotmányos tényszerűnek, tehát szava van a dologhoz. Elismeri, hogy a hadsereg nem felelt meg már a modern kor kívánalmainak s ezért nem volt kiépíthető a monarchia nagyhatalmi helyzete. A törvények tiszteletét azonban nem szabad aláásni. A képviselőház elnöke maga jelentette ki, hogy ő egy esetben — éppen a véderőjavaslat megszavazásánál — tért el a házszabályok rendes és helyes alkalmazásától. A miniszterelnökkel szemben állítja, hogy a házszabályokat eddig a törvények kiegészítőjének tekintették. Ami a képviselőházban most történt, az igen veszedelmes precedens. Ilyen módon

egyszerűen kimondhatják, hogy Magyarországot beolvasztják Ausztriába, avagy az ország felosztását is elhatározhatják, ha akadna olyan elnök, mint a mostani, aki az ellenzőket kivezeteti. Szólok tehát nem akceptálhat ilyen precedenst. (Élénk helyeslés.) A miniszterelnök különben maga is érezte, hogy reparációra van szükség s ezt kilátásba is helyezte. A monarchia szempontjából igen nagyfórtosságnak tartja, hogy a jogszabályok teljes betartásával szavazzák meg a véderőreformot. Ha a főrendiház megszavazta a javaslatot s a király szentesítette, vége minden reparációnak. Ami történt, az alkotmányellenes eljárás volt s a határozat is alkotmányellenes. Három nap elég talán arra, hogy a véderőjavaslatot alkotmányos formák között tárgyalják. Indítványozza, hogy küldjék vissza a javaslatokat a képviselőházhoz alkotmányos tárgyalás céljából, a jogi formák betartása mellett. (Élénk helyeslés.)

A javaslat mellett.

Ernuszt Kelemen elfogadja a javaslatot. A véderő-kérdés tuskáját ki kell húzni az ország testéből s örömmel járul azért a javaslatához, mert az lényeges szociális könnyítéseket is tartalmaz, a porrendtartás tekintetében pedig nemzeti téren is haladást jelent. Az egész közélet pang, mióta ez a kérdés megoldatlan. A király és a nemzet között való harmónia is megköveteli, hogy ez a kérdés végre elintéztessék, mert mikor ez a harmónia megvolt, akkor a politika súlypontja Budapesten volt. Dessewffy határozati javaslatát azért nem fogadja el, mert az a sürgős elintéztést kívánó kérdést csak elodázná. (Élénk éljenzés.)

Hadik János a miniszterelnök ellen.

Hadik János gróf a javaslatot nem fogadja el. Reflektál Lukács miniszterelnöknek a bizottságban mondott szavaira; már ott akart rá reflektálni, de a miniszterelnök a vita berekesztése után szólott s így nem felelhetett neki. A miniszterelnök szerint a házszabály csak statutum. Csodálja, hogy Lukács oly lekicsinyléssel beszélt a házszabályokról s mintegy a törvényhatósági szabályrendeletek nivójára akarta süllyeszteni. Lukács hivatkozott érvei támogatása céljából Deák Ferencre. Hogy kettőjük közül csak a szóló értette meg Deák Ferencet, azt igazán nem gondolta. (Derűtség.) Ugy látszik, a miniszterelnök nem vett fáradságot magának arra, hogy Deák Ferenc felfogását megismerje. Deák határozottan állást foglalt az en bloc elfogadás ellen, mert ez a szabályokkal elenkezik, ettől pedig a többségnek sem szabad eltérnie. Ezek Deák Ferenc szavai. A miniszterelnök részéről vakmerő játékok tehát Deák Ferencre hivatkozni akkor, mikor eltorzít, hogy hatványát képviselői rendőrkkel vezették ki a képviselőházból. Kíváncsún volna, ha a miniszterelnök itt megmagyarázná, hogyan gondolja a kérdés reparációját, amelyről a bizottsági tárgyalás során említést tett. Csodálja, hogy Ernuszt Kelemen a felség személyét bevonta a vitába, holott ennek nincs helye. Furcsa, hogy a miniszterelnök most — miután oly hosszú ideig volt összekötöttségben a Justh-párttal — jött rá arra, hogy ők oly radikálisak, akikkel nem lehet megegyezni. Hát azt hiszi, hogy most könnyebb lesz egy bölcs és higgant megállapodást létesíteni, most, amidőn a legmérsékeltbbségeket is a radikálisok felé sodorta. Tisza István legyűrte az egész ellenzékét, mely nem akarta ezt a véderőjavaslatot, mert az a nemzet legerényebb követeléseit sem elégítette ki. Hol van a kilences bizottság programja?

Zselenszky Róbert gróf: Elrontotta a koalíció! (Nagy derűtség.)

Hadik János gróf: Nem Zselenszky gróf ur, nem a koalíció rontotta el, hanem azok, akik a mi hátunk mögött leveleket írkáltak Bécsbe és olesóbban ajánlkoztak. (Tetszés.) Vajon a választói jogot is karhatalommal akarja keresztülvinni? Így bizony nem lesz béke. Lukács mint a béke embere jött, folyton azt hirdette, hogy a tulzók-kal kell megbékülni, akkor lesz rend. Csodálja, hogy Lukács mégis azonosítja magát Tisza erő-

szakos politikájával. Azt hiszi a kormány, hogy elhallgatta azt az osztrák tendenciát, amely Magyarország ellen áskálódik folytonosan? Nem még hangosabban fogják hirdetni, hogy így kell elbánni a magyar nemzettel: katonával, csendőrrel, rendőrrel! Az osztrák gazdasági körök pedig halászni fognak a zavarosban.

Prónay Dezső báró Fejérváry Géza báró felé kiáltja: Igaz! Igaz! Igaz!

Hadik János gróf szerint csak egy erős, hatalmas Magyarország lehet méltó részese a nagyhatalmi állásnak. Mi kérjük most Tiszát, mindenre, ami szent, engedje meg pártjának, amelyet annyira tudott fanatizálni, hogy térjen a reparáció útjára, mielőtt késő lesz. Határozati javaslatot nyújt be, hogy vegye le a Ház a napi-rendről a véderőjavaslatokat, hogy a miniszterelnöknek alkalma legyen a béke megteremtésére. (Élénk helyeslés.)

Legyen béke a pártok között!

Gyurácz Ferenc evangélikus püspök a véderőrendszer kifejlesztésének szükségét hangoztatja. A javaslatot, mint megérett szükségletet elfogadja. Nem áll a vád, hogy a képviselőház határozata törvénytelen. Nem a parlament van a házszabályért, hanem viszont. Fölhívja a pártokat a kölcsönös békülékenységre és testvériességre, hogy az egész közéletet fenyegető ellenséges indulatok megszűnjenek.

Zichy Tivadar gróf abból a szempontból itéli el az erőszakot, mivel kompromittálta Magyarországot a külföld előtt. A reparációval vissza kell állítani az ország presztízst a külföld előtt. Nem szabad a döntés ódiumát a királyra hárítani, ellenkezőleg: egyengetni kell előtte az alkotmányosság útját; ezért is szükség van a reparációra.

Zselenszky gróf Tiszáról.

Zselenszky Róbert gróf igéri, hogy rövid lesz. Zichynek azt feleli, hogy a külföld sokkal jobban elítélte a tizenkét év óta tartó obstrukciót, mint mi. Csodálja, hogy ép Dessewffy indítványozza a törvényjavaslatnak visszaküldését, hisz mindig ő volt az, aki tiltakozott a képviselőház jogkörébe való beavatkozás ellen. Nekünk nincs jogunk beavatkozni a képviselőház dolgaiba. Szerinte se alkotmányellenes dolog, se törvénysértés nem történt, sőt — ha a lényegre tekintjük — még házszabálysértés sem. A házszabály belügy, amit lazábban vagy szigorúbban kezelnek. Arra való, hogy általa a többségi akarat érvényesüljön. Sokszor egy törpe kisebbség lehetetlenné tette az alkotmányos tárgyalást, végre akadt egy bátor férfi, aki véget vetett ennek az állapotnak. Nem érti azt, hogy annyi előkelő és tanult férfi segítségére siet az obstrukciónak, amelyet mindig elítéltek.

Hadik János gróf: Ez nem áll!

Zselenszky Róbert gróf: Nem június 4-ike veszélyeztetette a magyar alkotmányt, hanem az, hogy június 4-ike sokáig késett. Hogy eljött ez a nap, ez Tisza István gróf érdeme, (Éljenzés és taps) érdeme továbbá a miniszterelnöknek és a példás türelemmel összetartó munkapártnak. Ha Lengyelországnak is lett volna Tisza Istvánja, akkor ma állana Lengyelország.

Kemény Árpád báró: Lengyelországban is ilyen dolgok történtek 1767-ben és az orosz fegyverek jöttek utána.

Zselenszky Róbert gróf kijelenti, hogy elfogadja a javaslatot.

Még egy ellenzéki főrend.

Prónay Dezső báró megállapítja, hogy a képviselőház határozata nem olyképp történt, hogy jogforrásul volna tekinthető. Ilyen körülmények között teljes joga van a főrendiháznak arra, hogy alkotmányos tárgyalás végett visszaküldje a javaslatot a Háznak. Igaz, a Ház többsége határozott, de szabálytalanul. Ez nem belügye a képviselőháznak. Kéri a képviselőház vonatkozó jegyzőkönyvének fölolvastatását, amelyből kitűnik, hogy a házszabályellenességek egész halmaza történt. Csak a legmélyebb sajnálkozással láthatja az ellenzék ellen alkalmazott erőszakot. Az ellenzék fegyverei valósággal gyöngédek voltak a többség fegyvereihez képest.

Egy hang: Kovács Gyula!

Prónay Dezső báró: Ez a közbeszólás alaptalan, mert Pestmegye közgyűlésén ép ő indítványozta, hogy ítélje el a merényletet. Hosszasan fejtegeti aztán, hogy a képviselőház határozata semmi törvényes kellekkel nem bír, s ha az így alkotott törvény belekerül a törvénytárba, illegitim módon lesz ott. Az ilyen eljárás az alkotmányosság szilárdságát rendíti meg, sokkal károsabb tehát, mint akármeddig tartó obstrukció.

Beszél a miniszterelnök.

Félkettő után szóra emelkedett **Lukács László** miniszterelnök, hogy válaszoljon a vita szónokainak.

— Nem foglalkozik, — ugymond — a javaslat katonai és pénzügyi oldalával, csak a politikával, bár sokat lehetne beszélni arról, vajjon helye van e közjogi szörszálhasogatásnak akkor, amikor fejünk fölött ég a ház és nem tudjuk, melyik pillanatban támad reánk külső veszedelem. Csupán a Ház határozata törvényességének kérdésével kíván kimerítőbben foglalkozni. A képviselőház elnöksége hosszú évek, különösen az utolsó hónapok tapasztalataiból meggyőződött arról, hogy a képviselőház kisebbsége, helyesebben a kisebbség egy kisebbsége a maga akaratát minden eszközzel ráoktrojálja a többségre és ha ez neki nem sikerül, minden eszközzel megakadályozza a parlament működését. Ez az eljárás odáig fajult, hogy legutóbb az ellenzék az elnökválasztást is meg akarta akadályozni, s amikor ez neki nem sikerült, mindenféle tanácskozást lehetetlenné akart tenni. Ilyen előzmények után a szenvedelmek igen fölzgatott hullámszámban történt, hogy az elnök által föltett kérdésre a többség határozatot hozott talán némi formai eltéréssel a házszabályok normális gyakorlatától. Az a kérdés, hogy ez az eltérés alkotmányossá-e, törvénysértés-e? Meggyőződése szerint a házszabályt törvénynek minősíteni nem lehet. Mind a két Ház a maga autonóm hatáskörében állapítja meg a maga szabályait, a nélkül, hogy arra bárkinek befolyása volna, kivéven azokat a törvényes rendelkezéseket, amelyeket a házszabályokba is beiktattak. Vannak a házszabálynak bizonyos részei, melyek törvényerővel bírnak, de nem azért, mert házszabályok, hanem, mert törvényben vannak.

Ez a része a házszabálynak, amely a szabvány módját állapítja meg, nem törvény, hanem egyszerű rendszabály. Ha tehát ennek a rendszabálynak egy formai rendelkezésén a Ház tul tette magát, ezzel törvényt nem sértett, hanem csak olyan eljárást követett, amelynek bírása is csak ön maga lehet. Hogy pedig a megtörtént lépésre szánja rá magát a ház, arra igen nagy ok volt, amit ép az imént említett és sokkal nagyobb veszedelem támadt volna az anarchia eltűréséből, mint abból, hogy annak az anarkiának ilyen radikálisan végét vetették. Utal különben **Andrássy Gyula** grófnak egy nyílt levelére, amelyet rosznyói választóihoz intézett s a melyben maga **Andrássy** is elismeri, hogy bizonyos körülmények köteletségé teszik az erőszakos jogtiprást is. (Zajos tetszés.)

Lukács László: Attól fél, hogy ha az ország azt olvassa a lapokból, hogy a főrendiházban, amelynek keletkezésénél és alakulásánál fogva konzervatiznak kell lennie, helyeslő hangok emelkednek, melyek a parlamenti anarchia mellett...

Hadik János gróf: Rágalom! Kikérem magamnak!

Lukács László: Legalább is azt a látszatot keltik...

Hadik János gróf: Szégyelje magát!

Lukács László: legalább is azt a látszatot keltik, mintha a parlamenti anarchiát védenék. Kéri a főrendiházat, hogy a véderőjavaslatot általánosságban és részleteiben fogadja el. (Helyeslés.)

Jósika Samu báró elnök kérdést intéz a főrendekhez, nem kívánják-e az ülés felbeszakítását és délutánra halasztását?

A többség megnyilatkozó kívánságára fölfüggesztik az ülést negyed órára.

Kisebbsé felszólalások.

Szünet után **Metzner Béla** szólalt fel és reflektál a miniszter szavaira és fájlatja a képviselőházban történt dolgokat.

Szalavszky Gyula nem járul hozzá **Hadik János**nak az indítványához. Nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a javaslat ellen egyetlen kifogás sem merül fel. Ha ez így van akkor miért utasítsa vissza a főrendiház a javaslatokat oda, ahol azok oly sokáig vajudnak. Elismeri, hogy fontos és szükséges az alkotmányhoz való ragaszkodás, de hol kezdődik az alkotmányosság? Ha a többség akarata nem tud érvényesülni ez alkotmányosság? A főrendek legyenek azok, akik hozzájárulnak az előbbi állapotok resitucójához? A javaslatot elfogadja rá aljánja.

Vigyázó Ferenc gróf szerint a parlamentben erkölcsi eszközökkel, nem pedig karhatalommal kell dolgozni. Hozzájárul **Hadik** grófnak az indítványához.

Vita a Kuria elnöke és másodelnöke között.

Vavrik Béla a Kuria másodelnöke visszapillantást vet az eddigi eseményekre, amelyek oly nagy felfordulást idéztek elő. Ha a többségnek védekeznie kell a kisebbség terrorizmusára ellen, csak azt az elvet követi, hogy véd meg magát. Azon jog, amelynek nincs szankciója az már csak szappanbuborék. Nem erőszakról, hanem csak jogvédelemről van szó. Ha elismerik valamiről azt, hogy jogtalan és nem adják meg a módot, hogy az ellen védekezni lehet, az csak annyit ér, mint egy lyukas hatos. A törvényt meg lehet úgy is szegni, hogy kijátsszák és még súlyosabbnak tartja ezt a kijátszást, ha az erény álarca mögött bujnak az illetők és nem nyíltan szegik meg a törvényt. Beszéde folyamán kifejti azt, hogy a főrendiházban nincs joga ahhoz, hogy beleavatkozzék a képviselőház belső ügyeibe és meggyarazza, hogy a képviselőházban hozott határozatok megfelelnek a törvények kelleknek.

Négy órakor befejezte **Vavrik** a beszédét és az elnök öt óráig szünetet rendelt el.

Egy órai szünet után **Günther Antal** kuriai elnök szólalt föl:

Günther Antal kötelességének tartja, hogy **Vavrik**nak fejtegetéseire válaszoljon. **Vavrik** szerint a jog, ha nem érvényesül, annyit ér, mint a lyukas hatos, **Vavrik** azonban a jogot összetéveszti a kényszerrel, az erőszakkal. Ezeknek pedig nem lehet közös jogalapjuk. Az elnök nem vindikálhat magának több jogot, mint amennyit a házszabályok biztosítanak neki. Hosszasan polemizál **Vavrik** Bélával és **Dessewffy** határozati javaslatát ajánlja elfogadásra.

Vavrik Béla személyes kérdésben szólal fel. Az igazságtalan és jogtalan támadást a jogos erő hatalmával kell visszatérni és ezért helyesli azt, ami a parlamentben történt.

Csathó Ferenc ítélőtáblai elnök csak néhány percre akarja igénybe venni a főrendiház türelmét. **Günther** Antalnak igaza van abban, hogy a kényszer és erőszak nem lehet jogalkotó elem. Kétségbe vonja, hogy a törvényt megszegtek volna. Csatlakozik **Vavrik** azon véleményéhez, hogy a főrendiház nem bírálhatja a képviselőház működését. A képviselőházban a többség akarata érvényesült és mindenki meg lehet győződve arról, hogy nem a kisebbség akaratát mondták ki határozatnak.

Dessewffy Emil gróf szerint az előtte szólók olyan fényesen megoldották a jogi oldalát, hogy felesleges foglalkozni vele, mert — folytatta gúnyos hangon — úgy látszik, hogy a kapacitásnak minden lehetősége megszűnt. Pártolja **Dessewffy** és **Hadik** javaslatát.

A püspöki konferencia álláspontja.

Csernoch János szerint a vita eddig nem a véderőjavaslatok körül forgott, hanem csupán csak a forma és nem a lényeg körül volt a vita tárgya. Legalitási kellek nem fontos a javaslatnál, mert a képviselőház nem alsóbb rendű hatósága a főrendiháznak. A püspöki konferencia abban állapodott meg, hogy megszavazza a véderőjavaslatokat, de kimondták azt is, hogy semmi fele erőszakot nem helyeselnek, mert ez megrendíti a társadalom alapját. Sajnálja, hogy az obstrukció veszedelmét csak nagyobb erővel lehetett legyőzni, mert ez az ököljog uralmát állítja vissza. Fájlatja hogy politikai ellenfelek helyett ellenségek állanak szemben egymással a porondon és minden amiattal tetemesen gyengítik a magyar nemzet ősi erejét. A főpapság történelmi hivatásánál fogva mindent elkövetett, hogy a békét helyreállítsa, de ez a törekvése nem sikerült. A közvetítés eredményre nem vezetett, mert az ellenzék nem garantálta azt, hogy a javaslatot visszaküldés esetén a legrövidebb idő alatt törvényre emeli és így kénytelenek szavazatukkal kiirtani örökre a mérges anyagot. Hivatkozik nagy hatalmi kötelezettségeinkre is.

Záró beszédek.

Hadik János zárzó címen szólal fel és foglalkozik a vita folyamán felmerült anyaggal. Újból hevesen támadja a kormányt és különösen **Lukács László** miniszterelnököt. Nem tartja a miniszterelnököt illetékesnek arra, hogy épen ő legyen az, aki az obstrukciót elítéli, mert hiszen a miniszterelnök állását az obstrukciónak köszönheti. (Helyeslés a középben, derűtség és ellentmondás balfelől.) A miniszterelnök azt mondja, hogy operet'szerű jelenségek folytak le a képviselőházban. Vigyázni kell arra, hogy ha ilyen operet'szerű jelenetek előfordulnak, akkor a hatalom részéről ne történjenek olyan drámai jelenetek, amelyeket aztán többé jóvátenni nem lehet és amelynek a nemzet issza meg aztán a levét. Tiltakozik az olyan állítás ellen, hogy ő az anarchiát szítaná. Csupán csak a jogrend fenn tartását követeli. Különösnek tartja, hogy a kormány nemcsak **Tisza István** bátorságával, hanem saját hősiességével is diadalmaskodik, de azt már nem mondja meg, hogy katonák és csendőrszuronyok kísérték. Arra kéri a kormányt, hogy ezt a garanciát mutassa meg az osztrák tendenciákkal szemben is.

Vay Ádám gróf közbekiált: Szuronyokkal az osztrákokat dobják ki és ne a magyar képviselőket!

Dessewffy Aurél örvend a felett, hogy a főrendiház ismét lábra állott és ha kevesen vannak is, akik az alkotmány iránti érzületüknek és ragaszkodásuknak bizonyítékát adták, mégis a történelemben ott fog állani, hogy voltak egyesek, akik kiállottak az alkotmányosságért.

Lukács a reparáció módjáról.

Zselénszky Róbert gróf személyes kérdésben szólal fel, végül **Lukács László** miniszterelnök emelkedett szólásra. A miniszterelnök kijelenti, hogy arra a vádra, mintha ő nem volna jogosult az obstrukció ellen állást foglalni, mert állását az obstrukciónak köszönheti, nem kíván reflektálni. Ő az obstrukció ellen évek óta a leg-erősebb harcot folytatta, így tehát ez a vád teljesen hidegen hagyja. A képviselőházban abból indult ki és ma is abból indul ki, hogy olynemű sérelem, amely törvény, vagy alkotmányosságot képezne, nem történt, legkevésbé van tehát szükség olyan reparációra, amely a képviselőházon kívül álló faktortól, nevezetesen a főrendiházról indul ki. A kormánynak és eszerint neki, mint a kormány ezidőszerinti vezetőjének az kell, hogy legyen a törekvése, hogy helyre állítsák a pártok közt a megértést és a békét. Ezért tehát foglalkozott ezzel a kérdéssel

és arra a gondolatra jutott, hogy meg van a módja annak, hogy a kételyeket tisztázzák afelett, vajon jogos és törvényes volt-e a képviselőház eljárása. Ez természetesen másképp nem történhetik, minthogy azok a képviselők, akik a javaslatok törvényességét kétségbe vonják, hozzák szóba az ügyet a képviselőházban, bármely formában, amelyet a házszabályok megengednek és meg van győződve, hogy senki nem fogja útját állani annak, hogy a törvényesség kérdése felett újból szavazzanak és így a kérdést tisztázzák.

Ami a kilences bizottság programját illeti, már többször volt alkalma kifejténi, hogy a program legnagyobb része már végre van hajtva és igen csekély rész csak az, amit csak ezután kell végrehajtani. Igen kényes és bonyodalmas kérdésekről van szó, amelyek más államokat is érdekelnek, természetesen tehát, hogy az időpont tekintetében fenn kell tartani a határozatot. Elment a legmesszebbmenő határig az ellenzékkel szemben tanúsított engedékenységre. Az ellenzék a parlamenti üléseket a technikai obstrukcióval egyszerűen meghiusította. Visszautasítja azt a vádat, hogy ezt a harcot inszcenizálták volna. Ez éppen olyan, mintha a hadvezérek olyképp intézkednének, hogy a háború reggel kilenc óra ötven perckor kezdődjék, mert hiszen szükséges, hogy mindenki jól megreggelizzék és elvégezze toalettjét. (Derűtség.) Háború idején a háború esélyeit kicirkalmazni nem lehet. Végül még kijelenti, hogy a nemzeti érdekek védelméért nem a kisebbségben és az obstrukciókban, hanem a törvényhozás többségének hazafiasságában látja és meg van győződve, hogy e többség hazaellenes célokra sohasem lesz kapható.

Megszavazzák a védődot.

Elnök ezután bezárta a vitát és elsősorban a napirendről levételt célzó indítványokat tette föl szavazásra. Hadik János gróf indítványa mellett 33 főrend szavazott, ellene 174; tehát az indítványt száznegyvenegy szótöbbséggel elvetették. Desseffy Aurél indítványát 171 szóval 31 ellenében utasította el a főrendiház.

A védődotjavaslatot általánosságban a nagy többség egyszerű konstataciójával elfogadottnak jelentette ki az elnöklő Jósika Samu báró.

A részletes vitánál Prónay Dezső báró szólalt fel és kijelenti, hogy a felvonult katonaság és csendőrség által a képviselőház terméből való kivezetés folytán létrejött határozatok nézete szerint nem tekinthetők szabályszerűeknek, ennél fogva sem ezen, sem pedig a többi törvényjavaslat érdemleges tárgyalásához hozzászólni és hozzájárulni nem szándékozik. Vavrik Béla beszédében a vim vi repellere jogelvet hozta javaslatba. A kívülről jövő erőszakot erőszakkal kell visszautasítani. Követni fogja Vavrik tanítását a jövőben.

Ezután az összes javaslatokat úgy általánosságban, mint részleteiben en bloc elfogadják s ezzel az ülés este nyolc óra negyven perckor véget ért.

A képviselőház munkaprogramja. Budapestről jelentik: A tegnapi tartott minisztertanácson elhatározták, hogy még e hónapban letárgyalják a városok államsegélyéről és az egyenes adó életbeültetéséről szóló törvényjavaslatokat is. A képviselőház ilyenformán június végéig permanenciában maradna. A képviselőház — mint azt már tegnapi is jelentettük — kedden fog az alakulással járó teendő elvégzéséhez. Az alelnöki állásra Jankovich és Beöthy Pál eddigi alelnököket jelölték, s a jegyzők is a régié maradnak, sőt az ellenzéki jegyzőket is megválasztják. A bizottsági lista nem igen fog változni, az ellenzéki pártok azonban nem állítanak jelölteket. A munkapárt azonban meghagyja a régi listát és így az ellenzék továbbra is szerepel a bizottságokban. — A szövetkezett ellenzék hétfőn ülést tart és ezen foglalkoznak a további teendőikkel.

A Neue Freie Presse értesülései szerint teljesen befejezett ténynek tekinthető, hogy Tisza István csak addig marad meg az elnöki székhelyen, amíg ez okvetlenül szükséges. Tisza Istvánnak az elnöki székhelyről való távoztása, ami az őszi ülészen várható, a pártok között fennálló surlódást lényegesen csökkenteni fogja és könnyebben fogják megtalálni az együttműködés alapját. Ugyancsak a Presse jelenti, hogy a munkapártiak között nagyon optimisztikus a hangulat. Joggal hiszik, hogy a küszöbön álló jó termés az országban kedvező hangulatot fog teremteni és így az ellenzék agitációjának nem sok eredménye lesz.

Fábián Gábor életéből.

— Bizalmas följegyzések. —

Fábián Gábor, a klasszikusok kiváló műfordítója, Fábián Lajos aradi törvényszéki elnök édes apja, kinek holnap avatják föl szobrát, maga is abban a sorsban részesült évek hosszú során át, mely Magyarországon minden tartalmas, a házart csendben dolgozó férfinak osztályrésze. Ő, aki sohasem állott ki a piacra, hogy hazafias tirádák elkiáltásával szerezzen magának dicsőséget, hanem aki családi körébe visszavonulva, lankadatlan munkával, értékét mindenkor megtartó irodalmi munkássággal szolgálta hazáját, újabb időben mintha feledésbe ment volna. Pedig volt idő, midőn irodalmunknak egyik irányítója volt és annak mozgalmi középpontjában állott. Ennek igazolásul csak az alább közölt három levelet akarjuk bemutatni, melyeket a múlt század legkiválóbb magyar írói intéztek hozzá.

Kisfaludy Károly levele így szól:

Kedves Barátom! Itt küldök Dankó ur által 11 példány Aurórárt. Tessék pártfogása alá venni és ha lehet, 10 példányon túl adni. Igen szívesen látnám, ha az ideai Aurora iránt baráti őszinte véleményét közlené; itt jobban tetszik a tavalinál. Örömmel hallám Ossiannak elkészültét, alig várom, hogy olvashassam. Egy más munka forog köztünk, melyet fordításra Barátom Urannak szántunk. Ha megolvassa, tudom Maga is lelkesedni fog iránta. Boldog új évet kíván őszinte barátja Kisfaludy Károly.

Vörösmarty Mihály a következő levelet írta hozzá:

1838. július 1. Pest. Kedves Barátom! Igen jól esett leveledből megértenem, hogy Te pártomra állasz, legyőzésére azon ellenségeknek, mely a tudósoknál ösdióktól fogva köznyavalya, a pénztelenségnek. Hárpianak nevezem-e, vagy Furiának, nem tudom; de alig hiszem, hogy az anyagiilkos Orestest kegyetlenebbek üldözték, mint ez. Elég az hozzá, hogy most már nem kell lemondanom a borivásról, ami különben is mértékletes életem mellett igen nagy csapás volna. Elvárom tehát a 100 pengőt és igyekezni fogok, hogy ne legyen okod kébdelmemen aggódni a visszafizetés-kor. Mi a nálad lakást illeti, megvallom, azt leírásod igen kíváncsossá tette, és ha egy-két hétre megszőkhetem, nálad fogok tanyázni és az egész világgal nem gondolni.

Értekezésed a centralizációról igen inyen szerint van. Ohajtanám, hogy közölhessem. Ez a legpraktikásabb dolog, mit az emberek kormányzásának módjáról mondani lehet.

Egy másik levél Helmeccy-től való 1838-ból. — Édes barátom! Köszönöm a listát, de mivel ennek mázsája 19 forintba kerül zsák és szállítás költséggel, Pesten pedig még a legszebb aradi listát is túlhaladó ugynevezett Kaiser-Ausszugmehl 16 váltóforinton megkapható, ezuttal több listát ne méltóztatnék küldeni. A két mázsáért eső árt az 1838. és 39-i Jelenkori előfizetésbe tudhatjuk be, ha kedves barátom uramnak úgy tetszik. Nagybecsű baráti kegyeibe zárkozva méltó tisztelettel igaz hívő szolgáló-barátja Helmeccy.

Mikor a szabadságharc javában folyt, Fábián, aki mint képviselő minden idejét a hazának szentelte, még akkor sem vonta meg támogatását az irodalomtól. Ez kitűnik Bajza Józsefnek egyik hozzá intézett leveléből. Bajza 1849. január 19-én az Ellenőrnek 50 példányát küldi neki a következő levél kíséretében:

— Itt küldök 50 példányt Ellenőrt, légy szíves eladni, de vigyáz, hogy el ne kobozzák. Ára 3 forint 40 krajcár pengőben. Egy példányt fogadj el szívességgem jeléül. A negyvenkilencnek árát pedig, ha elkelt, kérlek küld fel azonnal, mert nagy szükségünk van a pénzre. Roppant költségbe került a külföldi nyomtatás. Isten veled, többet nem írhatok, minden percemet a Nemzeti Színház ügyei foglalják el. Tisztelő barátod Bajza.

Hogy nevét nem dobta ki a piacra, az még nem jelenti azt, mintha ő politikával nem foglalkozott volna. Sőt nagyon is foglalkozott vele, de ott is egész lényegének megfelelőleg a disztigált előkelőséget kereste, noha nem volt „előkelő idegen” a politikában. Nagyon is alaposan ismerte messzeterjedő és az ország vezető embereivel való összeköttetésénél fogva annak minden csinját-binját. Sok százra menő levelében minduntalan találkozunk politikai fejtegetésekkel, melyekben lelkesedéssel és hévvel küzd a maga álláspontja mellett, mely álláspont őt Deák Ferenc rajongó hívévé tette. E levelekből, miután nemrég elhalt, vagy még most is élő személyeket érintenek, nem igen közölhetünk részleteket, de ismerve Deák Ferencet és annak politikájáért való lelkesedését, azt mondhatjuk róla, amit Petőfi mondott a „rég jó Gvadányiról.”

— Ha kegyelmed mostan sirból feltámadna

Élni jól tudom, hogy nem igen kívánna,
De halottaihoz újra visszaszállna.

K. Gy.

Fábián Gábor Vöröshérenyben született 1795. december 28-án. Atyja református lelkész volt, aki fiával már korán megkedveltette a filológiát és a költészetet. Az élénk eszű és tanulni vágyó fiú 10 éves korában már Pozsonyban van, ahol a német nyelvet igyekezett elsajátítani, két év múlva pedig a pápai iskolának volt egyik legjobb tanulója. Itt kezdett foglalkozni a teológiával is és ugyancsak itt nyílt alkalma, hogy latin tudását tökéletesítse. 1817-ben a pesti egyetemre iratkozott be és a jogot hallgatta, négy év múlva megszerezte az ügyvédi diplomát. Néhány évi joggyakorlat után a Bohus-féle világi uradalom ügyészévé nevezték ki. Ez az esemény határozta el későbbi fényes pályáját, mert ezzel Arad megyébe tette át lakását, és nemsokára vezérszerepre emelkedett. 1825-ben megházasodott, ekkor Budára ment lakni s ott nyitott ügyvédi irodát, de a következő évben már ismét elfoglalta előbbi állását, amelyet egészen 1847-ig viselt. Az 1848-iki nagy eseményekben jelentős szerep jutott Fábiánnak. Tagja volt azon teljhatalmu megyei bizottságnak, amelynek a feladata volt, hogy a többnyelvű nemzetiségi vármegyék területén felügyeljen a rendre. Elnöke volt az Aradon felállított sajtóbírósnak, később pedig a forradalmi kormány aradi vésztörvényszékének tagjai között is helyet foglalt. A pesti országgyűlésen Arad városát képviselte és ennek az országgyűlésnek mindvégig még Debrecenben is tagja volt. 1849-ben Szemere Bertalan megkínálta Arad vármegye főispáni székével, amit azonban nem fogadott el. Ugyanezen év május havában azonban az újonnan alakított hétszemélyes tábla bírájává nevezték ki és e tiszttét már elvállalta.

A világi ügyverletét után ő is bujdosott, végre jelentkezett a hadi törvényszéknél, egy ideig fogva tartották, de aztán mégis szabadon bocsátották azzal, hogy Arad város területét nem szabad elhagynia. Őt esztendő múlva felszabadult a szoros rendőri felügyelet alól s kurticsi birtokára vonult, ahol buzgón foglalkozott az irodalommal. A kiegyezés után Arad városát képviselte. 1869-ben lejárt képviselői megbízatása és a köztisztviselői állásból őreg ur ekkor már véglegesen visszavonult a politikától és csak az irodalommal fog-

alkozott. 1877 ben halt meg és halálának tíz éves fordulóján Zichy Antal mondott felette az Akadémiában emlékbeszédet.

A Kölcsey Egyesület 1885. szeptember 28 án országos emlékünnepet rendezett tiszteletére Aradon. Fábrián Gábornak hosszas és nagybecsű irodalmi munkái a különféle folyóiratokban jelentek meg. Majdnem az összes irodalmi műfajokat szerette és buzgón művelte, de különösen jeles műfordításaival örököztette meg nevét a magyar irodalomban. Eredeti munkái között első helyen áll Aradvármegye leírása, amelyben földrajzi és statisztikai leírását adja a vármegyének.

Mágnások, méltóságok.

— Élénk élet a főrendiházban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 15.

Az egyházpolitikai viták óta nem mutatkozott akkora érdeklődés a főrendiház ülése iránt, mint ma. Főrendek, képviselők gyülekeztek már kora délelőtt a főrendiházban és nem kisebb volt az érdeklődés a közönség körében sem. Körülbelül kétszáz-tíz-kétszázötven főrend jött el az ülésre, ezek között sok főpap és képviselve volt talán kivétel nélkül Magyarország valamennyi mágnás családjára.

Kézzel nyolc óra után Köpf és Pavlik rendőrfelügyelők vezetésével megjelent a főrendiház előtt ugyanaz a rendőri és csendőri készenlét, mely a múlt héten a képviselőház ülései során rendelkezésre állott. A rendőrfelügyelők azonnal jelentkeztek Rudnyánszky József báró főrendiházi háznagynál és megkérdezték tőle, hogy kívánja-e a rendőrség segédkezését és ha igen, minő módon. A háznagy köszönettel fogadta az ajánlatot, de nem fogadta el, csupán arra kérte a rendőrtiszteket, hogy a karzati közönség számára a kapuknál hagyjanak őrszemeket. Ez meg is történt. A rendőrség elvonult és csak a főrendiház kapui előtt maradt néhány rendőr.

Tíz óra tájt kezdtek gyülekezni a főrendek. Elsősorban a főpapok érkeztek, majd gyors egymásutánban gördültek a hintók a főrendiház kapuja előtt és alig félóra alatt megtelt a főrendiház jobboldali folyosója. Ellenzéki és kormányparti főrendek szívesen üdvözölték egymást és csak egy-egy elejtett szó mutatta, hogy az udvari és előzékeny formák mélységes ellentéteket takarnak.

Nagyobb csoport vette körül Festetics Taszilo herceg főudvarmestert és Cuvaj Ede horvát bánt. Állandó társasága volt Fejérváry Géza bárónak, akinek tábornagyfi formaruhája élénkítette a feketelő csoportokat. És megjelent Lukács László miniszterelnökkel valamennyi miniszter. A kormány tagjai a főrendek csoportjaiban beszélgettek a nap eseményeiről. Feltűnt a folyosón Károlyi Mihály gróf és Károlyi József gróf.

Halk megjegyzések estek:

— Nini, a Károlyiak! Innen nem vezetik ki őket!

Egyik főrend nagy buzgalommal járt-kelt a csoportok között:

— Nagy többségben vagyunk, — mondotta nagy örömmel barátainak.

— Az ellenzéknek legföljebb negyven embere van, — hallatszott más oldalról. — Kétharmad többség szavazza meg a véderőreformot.

— Nagyon helyesen! Azért, mert az Andrássy- és a Tisza-család veszekszik, nekünk nem hivatásunk beleegyezni! Legyen végre rend és nyugalom az országban!

Desseffy Aurél gróf, az ellenzék vezére Hadik János gróffal, Prónay Dezső báróval és néhány más ellenzéki főrenddel tanácskozott. A zsidobongás közepette éles csöngettyűhang süvít végig a folyosón.

Csáky Albin gróf megnyitja az ülést és a folyosó hirtelen elcsöndesül. Mindenki az ülésterembe siet. Gál Jenő aradmegyei főrend botokra támaszkodva tipegett be a terembe. A kilencvenesztendő Orczy Béla bárót két szolga vezette, szinte vitte a terembe.

Érdekes volt a képviselői karzat. Náray Lajos ül az első sorban, mögötte több munkapárti képviselő, Sztankovánszky Imre, Kubinyi Géza, Hantos Elemér és mások. Egészen külön ülnek az ellenzékiek: Zichy Aladár gróf, Rakovszky István, Muzsa Gyula, Ivánka Imre, Kun Béla és még sokan. A többi karzatok, melyek máskor konganak az ürességtől megteltek. Az elnök fölötti, a középső karzaton, Lukács Lászlóné a leányával. És egy sereg szép asszony.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Kettős szobor-avatás.

(Csiky Gergely és Fábrián Gábor. — Az ünnepség sorrendje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

A szoboravatás vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Kossuth-parkban, ahol Fábrián Gábor és Csiky Gergely mellszobrának környezetét és a szónokok emelvényét már tegnap díszítették fel nemzeti lobogókkal és lombkoszorúkkal. Az ünnep sorrendje a következő:

1. Hymnusz — éneklí az állami tanítóképző intézet ifjusága.
2. Márki Sándor dr. egyetemi tanár szobor-avató beszéde Fábrián Gáborról.
3. Gál Gyula a Nemzeti Színház művésze-nek szobor-avató beszéde Csiky Gergelyről.
4. Krenner Miklós dr. a Kölcsey-egyesület alelnöke átadja a szobrokat Arad város törvényhatóságának.
5. Varjassy Lajos polgármester átveszi a szobrokat Arad város számára.
6. A két szobor megkoszorúzása.
7. Szózat — éneklí az állami tanítóintézet ifjusága.

Gál Gyula a Csiky-szobor ünnepi szónoka és Hegedüs István dr. egyetemi tanár, a Kisfaludy Társaság képviselője szombaton este érkeztek meg a budapesti gyorsvonattal. A Magyar Tudományos Akadémia tegnap két koszorút küldött a szobrokra, ahol Márki Sándor dr. fogja őket elhelyezni. Hatalmas koszorút küldött Csiky Gergely szobrára a budapesti Nemzeti Színház. Gál Gyula fog letenni koszorút az Országos Színművészeti Akadémiával együtt, melyet Somló Sándor igazgató küldött Aradra. A helybeli egyesületek közül a Kossuth-asztaltársaság jelentette még a Kölcsey-egyesületnek hogy nevében Keppich Jakab dr. és Tumor Lajos fogják a két szobrot megkoszorúzni. A meghívott közművelődési egyesületek közül meleg átiratban üdvözölték a Kölcsey-egyesületet a Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társaság nevében Pogány Béla alelnök és Tarján Kristóf titkár, a kolozsvári Nemzeti Színház nevében Janovics Jenő dr. a szegedi Dugonics Társaság nevében Lázár György dr. elnök és Tömörkény István titkár. „A nagy filologus s a nagy színműíró” — mondják a szegediek — „nálunk is él a szívekben s emlékükre hálás kegyelettel tekintünk. Az egész országé voltak ők s amidőn a Kölcsey-egyesület emlékezetüket szobrokkal is örökíti, e nagybecsű munkájáért a nemzet tiszteletét érdemlik ki.” Már az ünnep előestéjén köszöntötte a Kölcsey-egyesületet Telbisz Károly dr. Temesvár polgármestere, akit közbejött teendői megakadályoztak, hogy szándéka szerint résztvegyen az aradi közművelődési ünnepen.

Varjassy polgármester a következő sorokat közli: Nehai Fábrián Gábor és Csiky Gergely em-

léket megörökítő szobrok avatása f. é. június 16-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor fog megtörténni.

Megkérem a törvényhatósági bizottság tisztelt tagjait: szíveskedjenek folyó hó 16-án (vasárnap) délelőtt háromnegyedtizenegy órára a városháza tanácstermébe elfáradni, ahonnan együttesen megyünk az ünnepélyre. Arad, 1912. június hó 15. Varjassy Lajos polgármester.

A Kossuth asztaltársaság tagjai délelőtt tíz órakor a Láng-féle kávéházban gyülekeznek és testületileg vonulnak föl a szoboravatáshoz.

* Nagy variété a Központiban. A Nagy Endre kabaré tagjai ma bucsúztak el az aradi publikumtól, amely szinte tüntetve fejezte ki zajos tapsokkal ma este is tetszését. Holnap mutatkozik be a Modern Színpad új társulata, a nagy nemzetközi variété. Az igazgatóság nagy áldozatkészséggel a legkitünőbb erőket szerződtette s így az új társulatnak oly nagy és változatos a programja, mint akár egy fővárosi variétének. H. Váradi Elza, az új társulat starja, már ismerőse és kedvence az aradi publikumnak. Azok a dalok, amelyeket tavaly énekelt, rövid idő alatt páratlanul népszerűek lettek. Ha megjelent a pódiumon, mindig nagy tapsvihar fogadta s a közönség jókedvűen énekelte vele melodikus és ötletes szövegű kupléit, a „Szultán zsebkendőjét”, az „És még valamiféle”, a „Nyaralás” címűt és a többi. Váradi Elza most teljesen új repertoárral jön Aradra s ez az új műsora ép oly kitűnő, mint a régi. Sikerült a kabaré igazgatóságának rövid ideig tartó vendégszerzésre szerződtetni Virág Jenőt, a Royal-Orfeum komikusát. Virág a fővárosi publikum egyik kedvence, aki a Bonboniere kabarében tűnt fel. Itt énekelte a Weisz Adél című kuplét, mellyel oly nagy hatást ért el, hogy egész éven át követelte tőle a publikum a kuplét. Virág Zerkovitz és Weiner legujabb szerzeményeit fogja énekelni. A kitűnő magyar komikus mellett egy német is szerepel a műsoron, Max Peltini, a berlini Apolló színház művésze. Már maga az, hogy a híres Apolló tagja garancia arra, hogy kitűnő komikus, azok azonban, akik ismerik, a legmagasabb elismerés hangján beszélnek szuggesztív humoráról. Egy angol csoport, The 4 Australians két bájos leány és két fiú, angol táncokat és énekeket adnak elő. Az angol csoport egyike a legkitünőbb attrakcióknak, mindenütt, ahol megfordultak valósággal elbájolták a közönséget. Radó Sándor, a nagyváradi Bouboniere-színház házi komikusa, szintén ismerőse már az aradi publikumnak. Egy hónapig vendégszerepelt Aradon, ahol a publikum körében hamar népszerűsége tett szert. A többi tagok: Solti Rózsi kuplé énekesnő, Révész Kató, Ligeti Mariska, Kelemen Etus táncosnők és Daisy Heart amerikai énekesnő kitűnően egészítik ki a jól összeválogatott műsort. A kabaré karmestere Hetényi Heidelberg Albert, a zseniális zeneszerző lesz. Hetényi, mint azt az igazgatósághoz intézett levelében jelezte, 6—8 új szerzeményét Aradon akarja bemutatni. A holnapi bemutató után általános az érdeklődés.

* Kép-aukció. Juhász és társa cég június 23-án, vasárnap délelőtt rendezi az idei első nagy képárverését. Eladásra kerül: 5 Neogrády, 1 Margitay, 1 Dúcsa, 1 Herrér, 1 Nádler Heyer, Berkes, Cencz, Papp, Szepes, Kuszke, Basch, Fábrián, 18 Mohr, 24 Illencz, Markó, Moussong, Zorkoczy, Schönan stb. Az árverés a Központi Szálló termében lesz. A képek jegyzéke Juhász és társa Andrássy-téri könyvkereskedésében ingyen kapható.

* Csehor, Az orvos felesége kapható Juhász és Társa könyv-, zenemű- és papír-üzletében Arad.

* Az artista esküje. (A legnagyobb moziattrakció az Apollóban.) Világszenzációként hat a közönségre az a hatalmas film, amelyen Holländer Félix híres regényének cselekményét öröki-

tette meg a kinematográfia. Az artista esküje Magyarországon először az Apolló-színházban kerül bemutatásra. Hétfőn van a premier napja s még két napig marad műsoron a legnagyobb moziattrakció, amelynek az összevont cselekménye ez: A Huller artista-család a legnagyobb boldogságban él egymással. Sokat keresnek művészetükkel s a család fő boldogan emlegeti, hogy nemsokára a megtakarított pénzből birtokot vehetnek. Fatúra mennek, nyugodtan élvezve munkájuk gyümölcsét. E terveket keresztezi azonban egy költőláncos, ki úgy látszik, elcsábítja az asszonyt. Huller eleinte nem akar hinni a híreknek, nem tudja elképzelni, hogy az ő drága, hü felesége megcsalhassa. De hiába, alkalmá volt meggyőződni róla. Kétségbeesetten rohan riválisához és irgalmatlanul megöli. Feljeleníti magát azután Huller a hatóságnál s börtönre ítélik. 177

Vizsgahangverseny. Szalay Aranka zongora és énektanító növendékei ma este 8 órakor tartották vizsgahangversenyüket a Fehér Kereszt nagyerőműben. A hangverseny, amely iránt nagyszámú közönség érdeklődött, kitűnően sikerült és a növendékek egytől-egyig megállták helyüket, bizonyosságot téve zene és énektanításban előrehaladásukról és tanítónőjük helyes oktatási módszeréről. A hangversenyen a következő növendékek vettek aktív részt: Mészáros Böske, Vázsonyi Erzsébet, Irizs Manci, Krón Joli, Szántó Gizi, Sohlmann Inci, Rózsa Magda, Schwarcz Rika, Gérih Ihus, Farkas Ilonka, Balla Béla, Szántó Manó, Meer Böske, Wessel István, Balla Hajni, Leskó Sándor, Gombocz Nelli, Zászó Katica, Rózsa Dezső, Frick Józsi, Gombocz István, Balla Böske, Singer Gábor, Leskó Delinke, Vázsonyi Lajos, Sohlmann Böske, Szűcs Józsa, Singer László, Keresztes Magda, Grósz Elemér, Kádár Irénke, Gaál Elemér, Kohn Etta, Kállay Magda.

*** Mikor a nők szeretnek.** (Szenzációs bemutató előadás az Urániában.) Rassmussen egy nagy norvég szobrász kétféle életet él. Felesége és ennek unokahuga egy időben bírnak szerelmét. Feleségéhez a rokonszeny, kedveséhez szerelem és a gyermek vágyainak beteljesülése csatlózik. Mikor az asszony tudomást szerez férje viszonyairól, elvált és betegápolónőnek megy. A sors nagy megpróbáltatás elé állítja a dráma hőseit. A gyermek súlyos différiában megbetegszik és abba a kórházba kerül, ahol az elvált asszony talált foglalkozást. Rémülten látta az anya súlyos beteg gyermekét a mellőzött vetélytárs gondjaira bízva. De az elvált asszony lelkében már nincs gyűlölet, önfeláldozó gondtal ápolja a gyermeket, aki fel is épül, de a hős asszony halálos beteg lesz és mikor a boldog szülők felkeresik a kórházat, hogy köszönetet mondanak a nemes szívű asszonynak, egyik apáca Angelika testvér halálhírével fogadja őket. A nagyszabású képre külön is felhívjuk a közönség érdeklődését. 175

*** A kitiltott képviselők a parlament előtt.** Pompás mozgófényképben örökítették meg. Ezt a nagy aktualitású képet a vasárnapi közönség kíváncsiságára még egy napig műsoron tartja az Uránia és így vasárnap minden előadásán látható lesz a nagy érdekességű mozgófénykép. 175

VIDÉK.

Meghívó. Aradkövi (Kuvin) hegyközsége folyó hó 23-án vasárnap délelőtt 9 órakor tartja rendes évi közgyűlését, amelyre az idegen helyen lakó szülőbirtokos urak ezúton meghívottnak. Tárgyak: 1. Az 1911. évi hegyközségi számadások tárgyalása. 2. Az uti bizottságnak jelentése a folyó hó 9-én történt felhőszakadás által elpusztított hidak, partok, átjárók, kerítések és egyéb műtárgyak mikénti helyrehozásáról, esetleg a költségeikért pótelőirányzat készítése. 3. Egyéb indítványok és panaszok tárgyalása. Itt megjegyeztetik, hogy csak is azon panaszok és indítványok tárgyalhatók, amelyek a közgyűlést megelőzőleg 24 órával a hegyjegyzőnél szóval, vagy írásban bejelentettek. A közgyűlést megelőzőleg d. e. 8 órakor választmányi ülés fog tartatni. Aradkövi, 1912. évi június hó 14-én. A hegyközség előjárósága.

Egy fiatal színésznő halálos balesete.

— Sárka Ilonka tragikus halála. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 15.

Egy szépen indult művészi pálya kettőtörését jelentette az a végzetes katasztrófa, amely tegnap késő este történt Budapesten. Sárka Ilonkát, Sárka Károly Lukács aradi munkásbiztosító pénztári tisztviselő 18 éves leányát este feltizenegy órakor a Thököly-úton elütötte egy villamos. A leány, aki a Rákosi Szidi féle színi iskola egyik legtehetségesebb növendéke, súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők a Szent István kórházba szállították, ahol még az éjjel meghalt.

Sárka Ilonka, aki az aradi műkedvelő koncerteken kellemes és csengő hangjával feltűnt, az ősszel költözött Budapestre, ahol, hogy magát énekesnőnek képezze ki, a Rákosi-féle színiiskolába iratkozott. Tanárai csakhamar észrevették, hogy tanítványuk kitűnő tehetség, kit úgy szép exteriőrje, mint nagy talentuma a színészi pályára predesztináltak. Tanárai és kollégái csakhamar megszerették a csinos, kellemes leányt, akinek mindenki nagy jövőt jósolt. Több ízben már a fővárosban is szerepelt a nyilvánosság előtt, így legutóbb a Műcsarnok jótékony ünnepélyén, ahol a Gül Baba címszerepét játszotta s impozáns sikert aratott.

Tegnap este Fehér József nevű kollégájával Erzsébetfalvára ment, ahol tegnap műkedvelő kabaréelőadást rendeztek és Ilonka is végignézte azt. Sárka Ilonka az előadás után haza akart térni Thököly-ut 61. számú lakására.

Amikor hazafelé utazott, a Thököly-ut 61. számú ház előtti megállónál nem várta meg, míg az amugy is gyorsan haladó kocsi teljesen megáll, hanem a megállótól körülbelül nyolc-tíz lépésreire leugrott a kocsiról. A sötétben nem vette észre, hogy közvetlenül a sínek mellett egy gázlámpa vasoszlopa áll és így teljes erővel nekivágott az oszlopnak, amely visszavetette, úgy, hogy a szerencsétlen leány háttal nekiesett a villamos pótkocsijának. A villamost persze rögtön megállították, az emberek felemelték a fájdalomtól elalélt leányt és bevitték a közeli kapuba. Dült belüle a vér, mert a kettős ütés következtében az oldala és a feje teljesen szétzúzódott. Kocsin bevitték a Szent István kórházba, de ekkor már alig lelegzett.

A leányt a kórházban bekötötték, éterinjekciókat alkalmaztak, Sárka Ilonka azonban egy pillanatra sem nyerte vissza eszméletét és éjjel két órakor meghalt.

A szülők csak ma délelőtt értesültek a szerencsétlenségről. Először Fehér Józseftől kaptak sürgőnyt. Délelőtt 10 órakor egy második sürgöny érkezett, mely megmagyarázta az előbbinek zavaros szövegét. A második sürgöny amelyet Dietrich Béla, a Rákosi-iskola titkára küldött, a következőképp szólt:

— Ilonka szerencsétlenül járt. Nagy beteg.

A kétségbeesett szülők telefonon akartak érdeklődni, azonban nem kaptak összeköttetést. Eközben megérkezett a harmadik sürgöny is:

— Ilonka nagyon rosszul van, jöjjön azonnal. Dietrich.

Végre nagy nehezen érintkezésbe léphetett Sárka Lukács Budapesttel s megtudta a szörnyű valót. A mélyen lesújtott szülők délután Budapestre utaztak, hogy a temetésen jelen lehessenek.

Érdekes, hogy ma, szombaton este kellett volna föllépni a bájos leánykának Rákosi Szidi iskolájában rendezendő Luxemburg grófja előadásán, amelyen Juliette szerepét osztották rá. A katasztrófa következtében az előadás elmaradt. A

szerencsétlenül járt leányt hétfőn temetik a budapesti törvényszéki intézett halottasházából. A mélyen sujtott szülők iránt Aradon nagy részvét nyilvánul meg.

Hogyan szavaztak a főrendek?

— A többség és kisebbség a méltóságos Házban. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 15.

A főrendiház ma megszavazta a véderőreformot. Ezt a szavazást napok óta várta érdeklődéssel az ország. Kombinációk voltak seregével, de arra senki sem számított, hogy magát a véderőreformot egyszerűen a többség konstataásával viszik keresztül. A főrendi többség és kisebbség szavazásban csak Dessewffy és Hadik javaslatainál került szembe, ahol a többség nemmel szavazott, a kisebbség igennel.

A katolikus egyháznagyok közül nemmel szavaztak mindkét indítványra: Mihályi Viktor, Csernoch János, Radu Demeter, Hoszu Vazul, Radnai Farkas, Balázs Lajos, Várady Lipót Árpád, Glattfelder Gyula, Mikes János, Krapác János, Lányi József, Hajdu Tibor. Ez utóbbi Dessewffy indítványa feletti szavazásnál nem volt jelen. Igennel szavazott: Batthyány Vilmos.

A görög keleti egyháznagyok közül nemmel szavaztak: Bogdánovics Lucian, Gruic Mihály, Zmejnovics Gábor, Papp I. János, Letic György.

A református és evangélikus egyházméltóságok közül nemmel szavaztak: Antal Gábor, Baksay Sándor, Batlik Frigyes, Kenesői Béla, Gyurácz Ferenc, Kemény Kálmán, Laszkáry Gyula, Ferenc József, Scholtz Gusztáv, Bakos Ernő. Igennel szavazott Prónay Dezső báró.

Az országgyűlési tagok közül nemmel szavaztak: Orczy Béla báró, Csuvaj Ede, Festetich Taszilo herceg, Csekonics Endre gróf. — Igennel szavazott: Széchenyi Béla gróf.

Günther Antal, a Kuria elnöke igennel szavazott, Vavrik Béla, a Kuria másodelnöke nemmel. Wlassich Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke Hadik indítványára igennel szavazott, Dessewffynél azonban nem szavazott. Szilassy Aladár, a közigazgatási bíróság másodelnöke és Csathó Ferenc, a budapesti tábla elnöke nemmel szavaztak. A horvát főrendek közül Draskovich Iván és Popovich Sándor nemmel szavaztak.

A hercegek közül: Eszterházy Miklós, Odessalchy Géza, Jenő, Zoárd és Pálffy Miklós nemmel szavaztak.

A grófok közül Almásy Dénes és Kálmán, Bissingen-Nippenburg Ernő, Blanckenstein Pál, Bolza Géza, Bolza József, Bombeles Márk, Chotek Rezső, Csáky Vidor, Csekonics Pál, Csekonics Sándor, Cziráky Antal, Degenfeld-Schomburg Imre, Lajos, Pál és Sándor, Draskovics Pál, Erdődy György. (Dessewffy indítványára nem szavazott), Erdődy Rezső és Sándor, Eszterházy Béla, Imre és László, Festetich Pál, Forgách János, Hoyos Miksa, Jankovich László és Tivadar, Károlyi Imre és Lajos, Lónyay Gábor, Nemess Albert és János, Pálffy János és József, Pallavicini Sándor, Pejacevich Endre, Pongrácz Frigyes, Schönborn-Buckheim Frigyes, Serényi János, Stubenberg József, Szapáry Frigyes, György, István, László és Pál, Széchenyi Pál, Antal, Bertalan, Dénes, Frigyes, Géza, István, László, Péter, Sándor és Viktor, Szirmay Sándor, Teleky Domokos, Gyula, József, József és Tibor, Wenckheim Dénes, Ferenc, Géza és István, Zselénszky Róbert, Zichy Géza és Károly nemmel szavaztak. Igennel szavaztak: Almásy Imre, Batthyány Zsigmond, Dessewffy Aurél, Béla, Dénes és Emil, Edelsheim-Gyulay Lipót, Esterházy Károly István,

Forgách István, Hadik János, Hadik-Barkóczy Endre, Hunyady László, Károlyi Gyula és László, Keglevich Gábor, Majláth György, László és Géza, Nákó Sándor, Vay Ádám, Vigyázó Ferenc, Zichy Jakab, Nánor és Tivadar.

A bárk közül Ambrózy Gyula és István, Bánffy Albrt, Bohus Lajos és Zsigmond, Forster Gyula, Geliczky Ferenc, Orczy Andor, Podmaniczky Géza, Radvánszky Albert, Rauch Géza, Solymos László és Wodianer Albert nemmel szavaztak. — Bánffy Ferenc, Kemény Árpád és Prónay János báró igennel szavaztak.

Ötsége által élethossziglan kinevezett és a főrendiház által élethossziglan megválasztott tagok közül Beldy Ákos gróf, Beöthy Zsolt, Bernáth Géza, Bezeredy Pál, Burchardt Bélavár Konrad, Eötvös Lóránt báró, Erdődy István gróf, Ernusz Kelemen, Fehérvári Géza báró, Festetics Vilmos gróf, Gáll József, Hatvany-Deutsch Sándor báró, Heinrich Gusztáv, Hertelendy Ferenc, Hozog Péter báró, Kállay Albert, Korányi Frigyes báró, Láncezy Leó, Ludwig Gyula, Márffy Emil, Matlekovits Sándor, Mikó Bálint, Molnár Václav, Müller Kálmán báró, Nyáry János báró és Nyáry Kálmán gróf, Ormódy Vilmos, Pálffy Béla gróf, Rakodeczay Sándor, Rudnyánszky József báró, Schwartz Ottó báró, Szabó Jenő, Szalavszky Gyula, Tarkovich József, Teleky Sándor, Ullmann Adolf, Üchtritz Zsigmond báró, Zeyk Dániel, Zoltán Elek nemmel szavaztak. — Chorin Ferenc, Metzner Béla és Pallavicini Ede ögróf igennel szavaztak.

HIREK.

— A főrendiház elnökének betegsége. Budapestről jelentik: Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke ma délelőtt egy órakor hirtelen rosszul lett. Azonnal az elnöki szobába kísérték, ahol Nagy Albert a főrendiház orvosa megvizsgálta és erős köhikát konstatait. Csáky Albin már tegnap este gyengélkedett, de azért a mai ülésen mindenáron elnökölni akart. A főrendiháztól Krisztof-terti lakására vitték és fájdalomt opium injekciókkal enyhítették. Házi orvosa a legteljesebb nyugalmat ajánlotta. Csáky Albin gróf ezek szerint a főrendiház hétfői ülésén sem fog elnökölni.

— Fetter Géza nyugalomban. Erdemes aradi vasúti főtisztviselő nyugalomra vonulásáról kapunk hírt. Fetter Géza, az államvasutak aradi helyettes üzletvezetője augusztus elsején nyugalomba vonul. Fetter gyöngélkedése miatt hónapok óta nem teljesít szolgálatot, most pedig nyugdíjazását kérte, amelyet a kereskedelmi kormány teljesített is. A nyugalombavonulás alkalmából Beöthy kereskedelmi miniszter legnagyobb elismerését fejezte ki a tisztelteméltó főtisztviselőnek sok évtizedes hasznos működéséért.

— Az aradi államvasúti üzletvezető ünneplése. Ma este a városi ligeti vendéglőben lélekemelő ünnepség folyt le. A vasutastársadalom minden rétege együtt volt a vendéglőben, hogy ünnepelje Pfeiffer Gyula üzletvezetőt, aki rövid ittműködése alatt is megvalósítani igyekezett amaz üdvös ígéreket, amelyeket székfoglalójában tett. A vasutasok ragaszkodással fordulnak feléje különösen most, amikor politikai ellenfelei durva támadásokat intéznek ellene. Tisztviselőtársai bizalma kellő értékére szállítja le a komolytalan kirohanásokat.

— Istentisztelet a református templomban. Minthogy e hó 16-án, vasárnap délelőtt az evang. templom előtt Csiky Gergely és Fábián Gábor szobrainak leleplezési ünnepélye fog végbemenni, az evang. templomban az istentisztelet kivételesen 9 órakor veszi kezdetét.

— Vélemények a főrendiházról. Holnap reggel valami nagy kijózanodás, gyors hangulatváltozás fog bekövetkezni kávéházi törzsasztalok mellett, ellenzéki lapok hasábjain, szóval mindenhol, ahol csak a főrendektől várták a letört ellenzék felülkerekedését, az obstrukció igazolását. Ma még azt fuvalázták ezeken a helyeken, hogy a főrendiház az igazi bölcsesség letéteményese, hivatott itélni az elnöki erőszakról, most ütött a felsőház történelmi hivatásának az órája, az erélyes főrendek megmutathatják, hogy jobban, helyesebben határoznak, mint a képviselőház többsége... Apponyi Albert az örökifjú nemzeti csaló egy egész szívvel-lelékel zengte a főrendiház dicséretét és híveit, elváratai kivétel nélkül felretették demokrata érzelmeiket, csak hogy szabadon tömjénzhessenek a mágusoknak, az ország főurainak, akikről a megmentést várják. Ez a megmentés nem következett be. A főrendek tudtak itélni arról, hogy mit kíván az ország érdeke: örökös, tétlen obstrukció, vagy tartós munkásság. És az ellenzéki hirharsonák, amelyek jól felfogott önös érdekből néhány napra megbocsátották a főrendeknek, holnap keserű csalódással térnek vissza a régi nótához: az erélyes főrendek ismét mumiák a számukra, az itéletre hivatott felsőház máról-holnapra reakciós, önmagát túlélt, haszontalan intézmény, a bölcsesség fellegrárában néhány óra alatt aggyastyánok és elmebeteg gyülekezete. Így változnak a vélemények ott, ahol mindenáron el akarják hitetni, hogy széles nagy Magyarországon senkinek sincsen, nem is lehet igaza, csak az egyedül üdvözítő bukott obstrukciónak...

— Adomány. Bing János aradi borkereskedő ma 50 koronát adományozott az Aradi Újságírók Segítő Egyesületének, a nemes adományért ezúton mond köszönetet az egyesület elnökzége.

— A tudósbetegek védelme. Az aradi munkásbiztosító pénztárban ma este Reinhardt Gyula elnöklésével értekezlet volt, amelyen a tudósbetegeket gondozó egyesület megalakításának módjairól tanácskoztak. Az országos pénztár részéről megjelent Pallasz József dr., az aradi pénztárt Bak Sándor igazgató, Herman Károly dr. főorvos, Singer József dr. és Groszman Emil pénztári orvosok képviselték. A város képviselőiben Tisch Mór dr. főorvos és Kabdebó György dr. jelentek meg; a József főhercegszanatóriumot Elekes József titkár képviselte, mint külön felkért szakértők Leitner Ernő dr. főorvos és Bácskay Béla dr. is megjelentek. Az értekezletet az tette szükségessé, hogy úgy a város, mint az aradi pénztár és a József főhercegszanatórium Aradon dispanzert akar létesíteni. A külön mozgalmak azonban könnyen veszélyeztetethetnek az üdvös intézmény felállítását. Ezért elhatározták, hogy a dispanzer előkészítésére Aradvárost kéri föl, a hozzá való költségeket pedig a város, az állam és a társadalom adják. Bizottságot küldtek ki, amelynek feladata lesz Urbán Iván főispán és Varjassy Lajos polgármester részvételével megalakítani a dispanzer-egyesületet. A tudósbetegek elleni védekezés országos bizottságától költségeket és évi segélyt kérnek az egyesület fenntartása érdekében. A dispanzer tehát közös lesz, az ezidei üdülőtelep létesítését azonban a munkásbiztosító pénztárra bízzák. Az államnál megpróbálják kieszközölni, hogy az állami gyermekmenhelyen engedje fölnevelni a tudósbajos szülők gyermekeiket.

— Halálozás. Özv. Mencez Salamonné szül. Löwy Emilia e hó 15-én, 83 éves korában Aradon meghalt. E hó 16-án, vasárnap délután fél 5 órakor az Eötvös-utca 2. számú gyászházba temetik. Az elhunyt urinőt előkelő nagy család gyászolja.

— Szerencsétlenül járt asszony. Marosborsáról jelentik: Baltyán Aron földműves ma délelőtt a feleségével a kukoricaföldön dolgozott. A kukoricaföld mellett haladó vasúti sínen végigrobogott egy mozdony, amittől az ökrök megijedtek, eltiporták az asszonyt, aki az eke elé esett. Az eke súlyosan megsebesítette Baltyán Aron feleségét, aki most az aradi kórházban fekszik életveszélyes sebeivel.

— Haragszik Curiené. A nagy meghurcolást, késői szerelmének a nagy nyilvánosság előtt való felhánytorgatását mégis csak zokon vette Curiené, a rádium világhírű feltalálója. Amióta nem hagyták meg az ő titkának az öt gyermekes Languevin professzort, amióta a rossz emberek megirigyelték az ő asszonyi boldogságát, azóta egyre jobban felhalmozódott lelkében a keserűség, unja Párist, majd egész Franciaországot s ki is vándorol keserveinek földjéről. Az a szándéka, hogy állandóan Varsóban telepszik meg. Csak azt várja még be, hogy a párisi rádium intézet szervezését teljesen kiépítse, ami belátható időn belül meg lesz s akkor átveszi a varsói rádium-laboratórium vezetését, melyet az ő étasításai szerint most rendeznek be. Aztán ott keres majd vigasztalást nagyszerű tudományos munkásságában.

— Ötven óráig aludt. A nagyváradi orvosvilágot érdekes eset foglalkoztatja. A napokban elaludt egy egy kilenc éves fia és egyfolytában 50 órát aludt. A Kolozsvári-utca legvégén alacsony házikóban lakik Schwartz Mór szatócs. A múlt héten történt, hogy 9 éves kis fia, aki soha egy napig sem volt beteg, bágyadságról panaszkodott és már kora délután ágyba tért. A kis fiu amint lefeküdt, mély álmába merült. Reggel megkísérelték felkelteni, de a kis fiu nem reagált a nógatásra. Arca feltűnően sápadt volt, a tagjai merevek, de a lélekzete rendes. Schwartz Mór sejtette, hogy baj van a fiuval, s orvost hívatott. Molnár Leo dr. vizsgálta meg a kis Zoltánt. Orósságot rendelt, azonban hiába való volt, az alvó gyermek nem vette be a medicinát. Két napig fokúdt a gyerek mozdulatlanul. Most már több orvos jött. A doktorok csóválták fejüket. A kis fiu arca egyre sápadtabb lett, a lélekzétvétel is szaggatott. A szülők kétségbe voltak esve, már elveszetteknek hitték a fiukat.

Schwartz Zoltán 50 órát aludt — és nem tudott semmiről, ami körülötte történt. Az 51-ik órában az édesanya látta, hogy a kis fiu megmozdul, a szeméit azonban nem nyitotta ki, Schwartz Mór né ekkor rá kiabált az alvóra:

— Fiam! Édes fiam!

Az anya velőtrázó sikoltása a hosszú álmodt megzavarta. Schwartz Zoltán kinyitotta a szemét, csodálkozva kérdezte:

— Mi történt velem?

Azután enni kért. Most semmi baja sincs.

— Merénylet egy vendéglős ellen. Engel Mór nagyiratosi bérlőnek sok ellensége van a községben amiatt, mert korcsmáját nem több nagyiratosi gazdának adta el, hanem a sógorának. A múlt évben már föl akarták gyújtani haragosai Engel házát, ma pedig bombamerényletet követtek el ellene. Kora hajnalban Engel házának szelelőnyílásába bádogdobozban körülbelül egy kiló lőport helyeztek el és a nyílást szalmával erősen betömtek, hogy a robbanás ereje nagyobb legyen. A lőport hosszú, két öles puszkaporos gyújtószinórral robbantották fel. A merénylet azonban nem sikerült, mert a robbanás csak a szalmatömet vetette ki és a vakolatot verte le egy kis darabon a falról. A pécskai csendőrség megindította a nyomozást a merénylet kiderítésére.

— Az aradmegyei halálos autószerencsétlenség. Nagy Endre és Dénes Ödön autokalandjáról még a következőket jelentik: A gázoló nagy sárga autóbilt, amely Dénes tulajdona, a csendőrök lefoglalták, mert a vizsgálat során az autóbilt sérüléséből vagy sértetlenségéből fogják megállapítani, hogy volt-e összeütközés vagy nem, mint az utasok állítják. Nagy Endre és Dénes Sándor vasúton folytatták útjukat Borosjenőig, ahol az éj hátralevő részét töltötték, onnan pedig Békéscsabára mentek, ahonnan Nagy Endre egyenesen Balatonlelőre, Dénes Ödön pedig Nagyváradra utazott. Dénes Ödönt megkérdezték a katasztrófa részletei felől és ő azt mondta, hogy semmiféle összeütközés, még csak surlódás sem volt a két jármű között, így tehát kizárt dolog, hogy ők közvetlen okai volnának a balesetnek. Minden valószínűség szerint úgy történt a baleset, hogy a lovak megbotkosodtak és az árokba fordították a kocsit.

— **Életmentés pofonokkal.** *Weiner Miksa* bécsi csipkenagykereskedő a napokban följelentette a rendőrségen budapesti főügynökét *Fischer Arnoldot*. Sikkasztott, ez a vád ellene. Közel huszezer koronával károsította meg főnökét. Félév alatt kezelte el ezt az összeget és már épen föl-készült a szökésre, amikor a följelentést megtették ellene, napokig bujkált a hűtlen ügynök a fővárosban, sikerült elkerülnie a detektívek figyelmét, míg végre tegnap a Rákos-utca 11. számú házban levő lakásán ráakadtak. Bekopogtatták. *Fischer* nyitott ajtót, és amikor meglátta a két jól fészült urat, azonnal tisztában volt azzal, hogy a rendőrség emberei. Udvariassan fogadta őket.

— Parancsoljanak az urak helyet foglalni mondotta. — Rendelkezzenek velem.

A detektívek elmondták, hogy mi hozta őket hozzá és természetesen közölték vele, hogy bevizik a főkapitányságra. *Fischer* elsápadt.

— Azonnal megyek — hebegte és belenyúlt hátsó nadrágzsebébe.

A detektívek nem vették észre ezt a mozdulatot, csak akkor eszméltek föl, amikor *Fischer* halántékához szorított egy finomművű *Browni*-got. Már-már elcsettintette a ravaszt, amikor *hatalmas pofont* kapott jobbról is, balról is. A detektívek ugyanis csak így tudták megakadályozni az öngyilkosságot. Ezután bekísérték a főkapitányságra. A sikkasztó itt magába szállott. Bevallotta, hogy minden filit, amit cége számára inkasszált, elsikkasztotta. Kellett a pénz, megszokta a jó és előkelő életet, szerette a lovacskákat és a szép nőket, ezért sikkasztott. Perzse letartóztatták.

— **A kettős szerelmi dráma** súlyos sebesültje, *Szeccsödi József* 17 éves iparossegéd még mindig eszméletlenül fekszik az aradi kórházban s így nem lehetett kihallgatni a dráma előzményeiről. Till Ignácét holnap temetik el.

— **A leánycsábító mormonok.** Anglia után, ahol a mormonok évek óta garázdálkodtak és sok hiszékeny leányt csaltak el Amerikába, most ez a veszedelmes szektá Németszagra vetette ki hálóját és bár a német rendőrség tüzzel-vassal üldözi, mégis eredményeket ért el. A nagy eréllyel folytatott reneőri nyomozás kiderítette, hogy a német birodalomban messze szétágazó mormon szövetkezetek működnek. Az utolsó napok szentjei, akiknek székhelye az Egyesült Államokban, Utahban van, Zürichben titkos európai központot szerveztek, ahonnan élénk propagandát fejtenek ki. Zürichből temérdek kiküldöttet menesztettek a különböző német városokba, akik Berlinben, Münchenben, Drezdában, Boroszlóban, Lipcsében, Hamburgban és még több más helyen fiókkállomásokot rendeztek be. Ezek a kiküldöttek fanatikus buzgalommal igyekeztek híveket szerezni és bámulatos ravasz-sággal tudták magukat a családokba becsémpészni és ha már sikerült ott gyökere-vernü, akkor a „terítésre” alkalmas egyéneket rábirták a mormon hitre való áttérésre és olyan csábító színekkel ecsetelték előttük az életet Utahban, hogy sokokat a kivándorlásra is rábirtak. A rendőrség a legerélyesebben lépett fel a kiküldöttek ellen, a kikerült kiderült, hogy leginkább a *tapasztalatlan fiatal leányokat csábítják a többnép-ség államába.* Berlinben 1910. augusztus havában a rendőrség a mormonoknak egy nagy, titkos gyűlekezetét lépte meg és ekkor kiderült, hogy Berlinben több száz főből álló mormon hitközség alakult, a melyik rendszeres istentiszteleteket tart. Ilyen hitközségek, — bár csekélyebb számú tagokkal, — más német városokban is találhatók. A mormon hittérítők legtöbbje még egészen fiatal ember, akiket azért választanak erre a bélra, mert ezek könnyebben férközhetnek a fiatal nők közelébe. Most Németszágban mozgalom indult meg, hogy tiltsák ki a birodalom területéről az összes mormonokat. A példát valószínűleg Svájc is követni fogja.

— **Hölgyzenekar a Fehér Keresztben.** A hirneves „Lyra” hölgy szalonzenekar ma este kezdte meg hangversenyét a Fehér Keresztben. A kávéház szorongásig megtelt közönséggel, kik között több zeneértő volt és valamennyien oda nyilatkoztak, hogy a közreműködők egytől egyig művésznők s így nem csoda, ha játéuk minden tekintetben kitűnő. Hozzájárul ehhez *Schön J.* karmester precíz dirigálása. A hangversenyt a változatos műsor tette élvezetessé és már az első estén megkedvelte a publikum a magyar női zenekart, amely eltekintve, hogy elsőrendű művésznőkből áll, már azért is megérdemli az állandó pártfogást.

— **Brilláns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstnemeük, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsőrangú* ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Nyilvános köszönet.** Az aradi gyermeknapok gyűjtése, az erkölcsi siker mellett, tekintélyes anyagi eredménnyel is járt. Miként a már közzétett kimutatás jelezte: 4200 koronán felül emelkedett a bevétel. Azok, kik a fényes eredmény érdekében fáradtak, magában esikben találják meg munkásságuk jutalmát és abban a tudatban, hogy a sorstól sujtott existenciák megmentéséhez járultak hozzá. Forró köszönetet érdemelnek a gyűjtőátrák lelkes és fáradhatatlan vezetői, mellettük az ott közreműködő buzgó ur-leányok és az őket segítő uri gárda, a szerencsekerék gondozói, a Molly-sátor vezetői és akik adományaikkal járultak a siker eléréséhez. Igaz köszönet illeti a katonai hatóságot a térzenének ismételt díjtalan, nagyértékű átengedéseért, a sátrak felállítását (*Lengyel, Reinhart, Butorszövetkezet és Czeiler és Szathmáry*), *Grossmann* jégtelepet a nagymennyiségű ingyenjégért, a jégsekreány adományszókat, *Réthi Viktor* és *Bloch* könyvnyomdákat díjtalan nyomtatványokért, a nemeslelkű pénzadományozókat és mindenkit, aki bármily csekély mérvben járult hozzá a valóban szép és nagyeredményű sikerhez. Fogadják köszönetünket a helybeli sajtó, mely támogatta törekvésünket és a hatóságok, honnan megbecsülhetetlen jóakaratot tapasztaltunk. A gondviselés áldó keze legyen mindig városunk nemesen érző polgárai felett. Arad, 1912. június hó 15. Az elnökség nevében: Dr. Műlek Lajosné.

— **Lopás a vonaton.** Amerikából tért haza Aradmegyébe *Muntyán János* 32 éves és *Bojtos Miklós* 44 éves földmives. Tegnap este indulak el Budapestről Aradra. A személy-onat egyik harmadik osztályú fülkéjében utaztak kilencedmagukkal. Még három munkás és egy négytagú szőnyegárús cigánycsalád utazott velük. Szolnok elhagyása után a munkások elaludtak és Arad előtt ébredtek csak föl. Ekkor tapasztalták az Amerikát járt emberek, hogy ellopták a pénzüket. *Muntyán János* mellényéből hétszáz koronát emeltek ki, *Bojtostól* azonban mindössze 44 korona ezüstpénzt, mert a bankókat bevarrta a kabátja bélésébe. A lopással a velük utazó *Kis Mihály* szőnyeges cigányt gyanúsították, akit az aradi állomáson átadnak a rendőrségnek. A cigány tagadja, hogy kifosztotta volna utiársát. Igazoltságig a rendőrségen tartották.

— **Orvosi körökből.** *D. Graur Viktor* dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a *Weitzer J.* utcából is.

— **Szent László (püspök) hévízfürdő** Nagyvárad mellett ezidő szerint *Dants István* fürdőbérli kezelése alatt áll. Az új fürdőbérli körülmények gondossága a fürdővendégek számát csak növegni fogja. Prospektust az igazgatóság térmentve küld. 6956

— **Eredeti japánrizsfüggöny** darabja 10 okrona, kapható *Kotányinál* József főherceg-ut 3.

— **Diéta: A jó magyar konyha,** sajnos, sok áldozatot kíván és különösen a kösvényesek és gyomorbajosok számát szaporítja nagy mértékben. Innen van az, hogy ezen betegségek ellen javalt fürdőink a leglátogatottabbak, kivált Pöstyén, mely világraszóló új fürdő és szállópalotájában oly gondosan berendezett diétetkai konyhát honosított meg, mely orvosi ellenőrzés alatt a betegek egyéni követelményeinek legjobban megfelelő étrendről gondoskodik. 6949

— **Új sörgyár a fővárosban.** Az ujonnan épült *Haggenmacher* kőbányai és budafoki sörgyárak r.-t. kőbányai gyára megkezdte szállítását. A *Haggenmacher*-sör kedveltsége közelmúlt és különösen jelentőségteljes azon siker, melyet a gyár Szalon-sörével és „Maltos” elnevezésű dupla malátasörével elért. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét a vállalat mai hirdetésére. Az aradi főraktár *Löwy és Pollák* Nádor-utca 11—12.

— **Értesítés.** Ez uton értesitem a n. é. közönséget, hogy Aradon az Andrassy-tér 22. szám alatt (Polgári takarékpénztár épületben) ujonnan berendezett műteremben naponta reggel 8—1-ig és délután 2-től 7-ig eszközök szolid árak mellett felvételeket. A nagyközség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel: Nagy Géza. 6648

— **A nyár veszedelmei és csecsecsemők.** A csecsemőkor halandóságának legnagyobb százalékát a nyári megbetegedések szolgáltatják. Ezek közül is a legveszélyesebb a hasmenés a gyermekek gyomorbélhurta, mely elég gyakran pár nap alatt kioltja a csecsemő életét. A gyomorbélhuratot többnyire a tej baktériumai okozzák, melyek a nyári hőségben rohamosan szaporodnak és a tej bmlását is előidézik. A tehéntej nemcsak akkor veszélyes a gyermekekre nézve, amikor már látható is a bomlási processus eredményei. Épn ezért kiküszöbölendő lenne a tej a gyermekek étrendjéből a forró évszak idején. A meleg időjárás alatt a tehéntej csak olyan alakban adható a gyermeknek, mely a mellett, hogy a tej alkotórészeit bomlásra nem képes állapotban tartalmazza, tápláló és könnyen emészthető anyagok hozzáadásával kifogástalan táplálékot képez. Ilyen követelményeknek felel meg az általánosan ismert Nestlé féle gyermekliszt. 6991

— **Szabó-féle** pármái ibolya szappan a lefinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig frgalmomba hoztak. E szappan lágy habja az arcbőrt üti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon *Vojtek és Weisz* és *Hanzu Nestor* droguistáknál. E szappan egyedüli készítője *Szabó Béla* pipereszappangyáros Miskolcon. 401

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét létesen és olcsón óhajta kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képkeretezőhöz* Arad, *Weitzer János*-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Mgyei, városi telefon 912. 3631

— „**Tetra**” egészségi babakelengye teljes választékban kapható *Weisz és Benjamin* cégnél Arad, Andrassy-tér 22. Telefon 635. 4015

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **Szörme ruháinkat nyári gondozásnak** legbiztosabban helyezhetjük el moly, tűzkár és betöréses lopás elleni biztosításra, *Beregszász* Lajos szülésmesrér megóvó-intézetében Deák Ferenc-utca 31—32., mely intézet 200.000 koronára van biztosítva. Minden darab érték szerint biztosítatik. 3805.

— **Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét az Asztalos Sándor-utcai Csipkeáruháznak** mai számunkban közzétett meglepően érdekes hirdetésére.

— **Gyógykenyerek.** *Graham, Schrot, Aleuronát és Simons* kenyér naponta frissen kapható *Glasner cs. és kir. udvari szállító fiókküzletben* Arad, Andrassy-tér 20. (*Fischer Elíz* palota.)

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla** 5-pere alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerházában Arad, *Boros Béni*-tér. 4676

— **Aradmegye nagy fali térképe** az új helységnevekkel *Ingusz I. és Fia* és *Kerpel Izsó* cégnél kapható.

— **Confetti, serpentin, lampionok** és legújabb képeslapok *Kerpel Izsónál* kaphatók.

VITA FORRÁS
SOKFÉLŰ ÉRTÉK

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbeteg kösvény, hólyag- és vesebetegnek.

Pélpohár VITA-forrás a gyomorerégeti azonnal meg.

A vállalat tulajdonosa: 8271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12

Főraktár: *Kardos Miklós* ásványvízkereskedőnél Arad.

Kapható: *Éles Ármán, Nagy Farkas, Dalmat Lajos, Durr, Fajér Gyula* stb. cégeknek.

TARKASÁGOK.

(A mészáros arcképe.) Arad közelében levő egyik városkában történt. A helybeli gazdag mészáros az üzlete ajtajára szép festményt akart készíttetni. Nagy ökör fejét szeretett volna festetni, amelyet ő hatalmas taglóval homlokra vág, úgy amint a vágóhídon szokta. Az elsőrendű piktor hívtá el, hogy megalkudjon vele. Mivel azonban a mészáros nagyon fősvény, tehát nem tudott a festővel megállapodni.

— Majd olcsóbban is megcsinálja nekem Schwarc Jakab, a maga konkurrensa — mondta a mészáros — az is tud úgy dolgozni, mint maga, csak magának nagyobb a hite.

Néhány hét múlva Schwarcz, a másodrendű szobafestő el is készítette a címtáblát, amelyen a mészáros mester ünneplő ruhában vág fejbe egy tehenet a taglóval. A kép határozottan sikerült és sokan dicsérték is Schwarcz ur munkáját. Valamelyik napon arra ment a város elsőrendű piktor, akivel tudvalevőleg a gazdag mészáros nem tudott megállapodni a kép árán.

— Na, mester ur — mondta a mészáros — ezt nézze meg. Ugy-e, hogy van olyan jó, mintha maga festette volna.

A piktor megnézte a képet, majd nagy szakértelemmel felelt:

— Kétféle kép.

— Ugy-e hasonlít hozzám? — kérdezte a mészáros tulajadó örömmel.

— Igen, hasonlít magához. Csak azt nem tudom, hogy ki az a képen, aki magát a taglóval homlokra vágja?

(A rendőr éjjel.) Az Andrassy-téren tudvalevőleg folszaggatták az aszfaltot, mert a gázcsöveket igazítják. A fölbontott aszfalt mellé elfelejtettek jelzőlámpát tenni és az éjjel egy hivatalnok belezuhant. Néhány percig erőlködött, hogy kiszabaduljon, azután pedig torkaszakadtából kezdett énekelni:

— Hallod-e te körösi lány, de körösi lány...

Azután pedig:

— Gimbelem, gombolom...

Abban a percben ott termelt egy haragos rendőr:

— Hát maga miért danol?

— Beleestem a gödörbe és nem tudok kijönni.

— Aztán ezért danolni kell?

A hivatalnok ezt felelte:

— Ha segítségért kiáltozom, biztos, hogy nem jön a rendőr ur, de ha az ember a főúton danol, akkor egy perc alatt ott van a rendőr.

TANÜGY.

(—) Az Aradi Zenede évváró vizsgálatai június hó 18., 19. és 20-án, mindig d. u. 4 órakor tartatnak meg a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola dísztermében.

(—) Felhívás az A. V. T. E. tagjaihoz. Midőn a VII. egyetemes tanítógyűlés rendező bizottságának alábbi értesítésére szerencsém van az A. V. T. E. tagjainak figyelmét felhívni, kérem az egyesület tagjait: minél többen vegyenek részt a VII-ik egyetemes gyűlésen. Tömeges megjelenésünkkel is tegyünk bizonyosságot arról, hogy igazainkért nemcsak beszélni, hanem együttesen dolgozni és áldozatokat hozni is készek vagyunk. Kovacs Vince egyéi elnök. Mindenki, aki az egyetemes gyűlésen részt vett, az (5) korona tag-ági díjat köteles június 25-ig Dallos István pénztáros címére (VIII. Prater-u. 81. sz.) címére beküldeni. Ezen 5 korona ellenében a rendező biz. gondoskodik a tagok fogadtatásáról szalodákban, vagy iskolákban való igazán o'csó elszállásolásáról. Minden egyes tag megkapja a 2 ívre terjedő kalauzt és az egyetemes ülés naplóját. Az egyetemes ülés kezdője VIII. Mária Terézia-téri iskola IV. e. 128 sz. alatt van. Az iroda vezetője mindenkinek készséggel szolgál felvilágosítással.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az adókievetés. Figyelmeztetjük azon III-ik kerületi polgártársakat, kik újonnan váltottak iparengedélyt, hogy az adókievető bizottság tárgyalásain, melyek folyó hó 18-án kezdődnek, mindenki az öt érdeklő napokon a saját érdekében feltétlenül jelenjen meg. III-ik kerületi polgári kör.

Az aradi adókievető-bizottság 1912. évi június 18-án d. e. fel 10 órakor a Pénzügyigazgatóság Andrassy-tér felé néző földszinti helyiségében a következő III. oszt. kereseti adó alá eső adókötelesek javaslatait tárgyalja: Asztalosok, ácsok, juttatók melletti alkalmazottak, bizonyosok, autómobil bérkocsisok, baromfi kereskedők, butoraszatolók, bádógosok, butorcsomalogók és butorszallítók, benzínmotoros favágó géptulajdonosok, horbelyok, 1 és 2 fogatú bérkocsi tulajdonosok, bizonyos üzlettulajdonosok, beton és vasbeton építési vállalkozók, biliárd készítő, boxbajnokok, cipészek, csizmadiák, cséplőtulajdonosok, cimpfektők és mázoló, cukrászok, cukorka kereskedők, diszmű, férfi divat és játékok kereskedők, divat kereskedők, dohányárusok, dohánytőzsdések, „Deák Otthon” tulajdonosa, droguisták, építésszek és építőmesterek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A részeges bíró. A marosvásárhelyi kir. főügyész vádat tett Körtvélyfai József nagyajtai kir. vezető járásbíró ellen amiatt, hogy 1910 óta többszörösen annyira leitta magát, hogy a tárgyalást sem tudta vezetni. Néhányszor botrányos viselkedést tanúsított, a tárgyalást sokszor maguk az ügyvédek vezették, az ítéleteket nem tudta megokolni és akárhányszor jogász fia készítette el a jegyzőkönyvet. A marosvásárhelyi kir. tábla elsőfoku fegyelmi bírósága szakértő orvosokkal vizsgáltatta meg az alkoholistát. Az orvosok konstatálták, hogy Körtvélyfai teljesen rabja az alkoholnak, főgyógyulása azonban nincsen kizárva. A bíróság ez alapon ideiglenes nyugdíjazásra ítélte Körtvélyfai. A kir. Kuria fegyelmi tanácsa a múlt évben pótvizsgálatot rendelt el és az első fokban eljáró fegyelmi bíróságot új ítélethozatalra utasította. A marosvásárhelyi tábla fegyelmi bírósága a pótvizsgálat után újra ideiglenes nyugdíjazásra ítélte az alkoholistát. Ma másodízben tárgyalta a kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa Rhorer Miklós elnöklésével ezt az ügyet. A Kuria véglegesen nyugdíjazta Körtvélyfai.

§ Randevu — tanukkal. Pikáns ügyet tárgyalt csütörtökön a szegedi tábla. Reisz András 22 éves kulai gazdaglegény a község hódítóbb gavalérjai közé tartozott. De mert a falusi erkölcsök olyanok, hogy a pozitív eredménnyel csak a fiatal és kevésbé fiatal menyecskeknél lehet udvarolni, tehát ő Kaltner Simonné körül próbálta ki hódító mivoltát. Vállalkozását a sokat idézett siker koronázta, Kaltnerné egy táncmulatság után végre kapitultált és Reisz Andrásnak megengedte, hogy az éjszaka diszkrét sötétségben látogatást tegyen őnála. A nagy boldogság nem fért a hódító legénybe, aki boldogan mesélte el két barátjának, hogy estére randevuja van a szép Kaltnernével. A barátjai azonban sokkal szilárdabbnak képelték Kaltnerné hitvesi hűségét, semhogy hitelt adtak volna a dicsekvésnek.

— Ha nem hiszitek, jertek el! Győződjétek meg róla! — mondotta a hódító legény és magával vitte a két jóbarátot a menyecske lakásáig. Itt bemászott előtűk az ablakon és egyenesen Éva asszony ölelő karjaiba omlott. Az udvaron maradt két cimborá talán nagyon csiklandósnak találta a jelenetet és hangosan

nevetni kezdtek. Ezt meghallván a nő, kirugta indiszkrét lovagját az utcára, sőt még fel is jelentette magánlaksértésért. Mivel azonban a tanúk igazolták, hogy Éva asszony maga engedte be az ablakon udvarlóját, a törvényszék felmentette Reisz és a fölmentést a tábla is helybenhagyta.

Elutazás előtt óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatása

„RADICAL”

molyirtó porral, kap-
ható — 30, 50. — és
1 koronás dobozokban
:: kizárólag ::

HÁNZU NESTOR

drogeria és illatszert üzletében

Arad, Weitzer János-utca 2

Évente sok pénzt takarít meg, ha
Drogeria szükségleteit állandóan fenti
cégűl szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek,
háztartási cikkek, illatszerek, valódi és
saját gyártmányú kölni-vizek, finom szap-
panok, arc-cremek, szájvizek, fogpaszták.
— Nagy választék fésűk, hajtűk és haj-
kefékben. 187

SPORT.

+ Bajnoki labdarugó mérkőzés. A tavaszi bajnoki labdarugó mérkőzések egyik legerősebbjének lesz színhelye az AAK. Török Gábor utcai sporttelepe vasárnap. E napon találkozik egymással Arad két legerősebb csapata bajnoki mérkőzés során. A két csapat legutolsó találkozása alkalmával az AAK. győzött ugyan, de a győzelmet a legerősebb küzdelem után vívta ki. Az A. T. E. az elmúlt héten erős traininget tartott, hogy revansot vegyen multkor legyőzöttségéről, viszont az AAK. is legerősebb csapatát küldi a küzdelembe. A mérkőzést Farkas István (Urak, Budapest) vezeti. Kezdeté délután 5 órakor. Helyárok: Páholy: 6 kor. tribün, ülőhely: 80 fillér, állóhely: 40 fillér, diákjegy: 20 fillér. A mérkőzés kedvezőtlen idő esetén is megtartatik.

MULATSÁGOK.

(=) Népiünnepély. Vasárnap, június hó 16-án délután 2 órai kezdettel a városi liget egész területén az aradi Munkás Testező Egyesület nagyszabású népiünnepélyt rendez. A népiünnepélyen rendkívül sok szórakoztató és mulattató dolgok lesznek. Ezekon kívül, mint rendkívül érdekes látványosság, megemlítendő még az amerikai box-verseny, valamint a repülőverseny, ahol híres aviatikusok fogják bemutatni a technika fejlődése terén elért haladásukat. Séta-hangverseny, konfetti és szerpentin-csata, díjbirkózás, este fényes tűzijáték. Este 8 órai kezdettel a közreműködő hölgyek tiszteletére fényes táncestély. Belepti díj délután a népiünnepélyre felnőtteknek 50 fillér, gyermekek

SALVATOR

kiváló bőr- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat,
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

LIPIK Szelavonia ELSŐRANGU GYÓGYFÜRDŐ

BIZTOSAN GYÓGYIT:

Alkalikus sós,
jódos vizek.Radioaktiv
forrásokrheumát, ischiast, anyagcsere-
zavarokat, cukorbetegséget, al-
kati bajokat, gyermek kórokat,
csonttöréseket és izadmányokat.64°C. Nyári és
téli kúra.
Kívánatra prospektus ingyen

és katonáknak 30 fillér. — Este a táncestélyre személy-jegy 1 korona 40 fillér, család-jegy 3 korona.

(=) Meghívó. A II. kerületi Jótékonycélu Füllérszaltársaság 1912. évi június hó 29-én, Péter és Pál napján a saját helyiségében Fácán-utca 7. Bécsi Gábor vendéglőjében, a szegény gyermekek felruházására, tagavatással, műkedvelői előadással és táncal egybekötött jótékonycélu kedélyes Péter és Pál estélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 korona. Minden belépő jegye után egy emléktárgyat kap ingyen. Kezdeté este 8 órakor. A zenét egy jó nevű cigányzenekar szolgáltatja. Felülfizetések tekintve a jótékony célt, köszönettel fogadtatnak és hirtelileg nyugtáztatnak.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzése, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd” liliumtej-szappan. Védjegye „Steckenpferd”, készíti Bergmann & Co. cég Te-schen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszertár s minden szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann-féle „Manera” liliumtej-krem fehér és finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható. 781

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A vetések állása.

— A földművelési minisztérium jelentése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 15.

Az elmúlt napokban az ország mezőgazdasági állapotáról annyira különböző jelentés érkezett a tőzsdére, hogy ennek következtében olyan gyakran változtak az árfolyamok, hogy a helybeli börzén már rég nem volt olyan izgatott üzletmenet, mint a héten. Érthető tehát, hogy a földművelési minisztériumnak ma délután félkettőkor közzétett vetésjelentését gazda- és kereskedők körében régen nem várták akkora türelmetlenséggel, mint ma.

A hivatalos jelentés szerint a buza 43 vármegyében jó, 20 vármegyében jóközepes és közepes, a rozs 36 vármegyében jó, 27 vármegyében jóközepes és közepes, az árpa 36 vármegyében jó, 9 vármegyében jóközepes és közepes, a zab 15 vármegyében jó, 41 vármegyében jóközepes és közepes.

A két héttel ezelőtt közzétett hivatalos kommuniké szerint a buza ötvenhárom vármegyében jó volt, tíz vármegyében jóközepes és közepes. A rozs klasszifikációja ugyanaz, mint két héttel ezelőtt volt. A legutóbbi vázlatok alkalmával a buzából valószínűen 6,083,585 kataszteri holdat tesz ki a bevetett terület.

A jelentésben arról is szól a minisztérium, hogy a rozsda ez idő szerint még csak a levélzetben található, a gabona szárára jóformán még sehol sem jutott föl. Hogy a több helyen mutat-

kozó megdülés mennyiben lesz állandó, milyen területre terjed ki, azt ma még nem lehet megállapítani.

— A bank-szaporodás ellen. Vasárnap lesz Budapesten a Pénzüntézetek országos kongresszusa. A kongresszuson Székely Ferenc udv. tanácsos, a Magyar Bank és kereskedelmi r.-t. vezérigazgatója, a következő határozati javaslatot nyújtja be a pénzüntézetek országos kamarája tárgyában: A pénzüntézetek Budapesten, 1912. június hó 16-án tartott országos kongresszusa, úgy az egyesekre, mint az ország egész közgazdasági szervezetére nézve komoly veszedelemnek tartja hazai jogrendszerünknek azt a hiányát, hogy a jelenleg érvényben levő törvényeink a pénz és hitelintézetek alapításának semmiféle korlátot nem szabnak és hogy a pénz és hitelintézetek vezetésének szakszerű ellenőrzése iránt hatályos rendelkezéseket nem tartalmaznak. Ennek, a pénz- és hitelintézetek szempontjából aggályos körülménynek elhárítása céljából, a kongresszus szükségesnek tartja, hogy a magyar szent korona területén működő összes pénz és hitelintézetek törvényes szervezettel bíró autonóm köztestületben egyetemes képviselőket nyerjenek. Ennek az autonóm testületnek, a „Magyar pénzüntézetek országos kamarájának”, törvényes hatáskörében egyrészt az volna a feladata, hogy új pénz- és hitelintézetek alapításának kérdésében véleményt nyilvánítson, másrészt pedig, hogy megfelelő szakközvegek útján a pénz- és hitelintézetek felett szakszerű ellenőrzést gyakoroljon.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 15

Készáru.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínát, vételkedv gyenge, 6 ezer mm. 5 fillérrel drágább.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. októberi	11.35 — 11.36	11.35 — 11.36
Buza 1913. áprilisi	11.52 — 11.53	11.64 — 11.65
Rosza 1912. októberi	9.45 — 9.46	9.47 — 9.48
Tengeri 1912. júliusi	8.9 — 8.91	8.88 — 8.89
Tengeri 1913. májusi	7.37 — 7.38	7.35 — 7.36
Zab 1912. októberi	9.10 — 9.11	9.11 — 9.12

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Június 15. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	108.70
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	88.35
Magyar koronajárdék 8 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	— — — —	76.90
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	— — — —	88.75
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	— — — —	98.25
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	— — — —	215.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	145.—
Osztrák járdék papírban	— — — —	88.50
Osztrák járdék ezüstben	— — — —	91.50
Osztrák járdék aranyban	— — — —	113.75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	88.40
1880. évi osztrák államsorsjegy	— — — —	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	20.25
Magyar hitelbank-részvény	— — — —	835.25
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — —	638.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	— — — —	729.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	19.13
Német birodalmi márka	— — — —	117.02 ¹ / ₂
Londoni vista	— — — —	241.27 ¹ / ₂
Párisi vista	— — — —	95.57 ¹ / ₂
10 márkás arany	— — — —	28.59

Csak azoknak a cigarettáknak,

a kik egészségükre való tekintetből nem szíjnának naponta 1-2 főtól többet kiadni:

Cluspecialité

120 lap 20 fillér
70 12
1 doboz (100) hüvely 70

*Orvosi tanácsra a hüvelybe és lapocskák bronx- és szinnyo-
más valamint esiradék/iggynevezett
Ambreij nélkül vannak, de minden
lapocskában és hüvelyben benne
van virnyomással a védjegy
és a gyáros aláírása Modiano*

Főraktár: Husserl M. dohány- és szivar-
különlegességi árudájában és kapható
minden jobb tőzsdében. 6903

Modern Szinpad, Központi-szálloda.

Ma, vasárnap, 1912. június 16-án.

Nagy nemzetközi varieté előadás.

Elsőrangú táncosnők, énekesnők, magyar és német
komikusok.

—:—: Állandó társulat. —:—:

H. Várady Elza, Kelemen Etus,
kabaré diva. táncosnő.

Révész Kató, Daisy Heart, Solti Rózsi,
énekesnő. amerikai énekesnő. kuplé énekesnő.

Ligeti Mariska, The 4 Australians,
átváltozó táncosnő. a legjobb angol táncsoport.

Max Peltini, Virág Jenő,

az Apollóteater komikusa. a Royal-orfeum komikusa.

Radó Sándor, H.-Heidelberg Albert,
komikus. karmester.

Kezdeté 9 óra után.

Kedvezőtlen idő esetében az előadás a téli-kertben
tartatik.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, József főherceg-ut 3.,
(a Kossuthszoborral szemben.)

Nagy választék!!!

8302

Olosó árak!!!

Külön osztály mértékszerűen rendelésekre.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma vasárnap, 1912. június 16-án:

Csak két napig.

1. Duna völgye. Remek magyar tájképek. — 2. Négy ördög II. Érdekesítő dráma 2 felvonásban.

Előadások kezdete délután 2 órától folytatódagasan 11 óráig tartatnak.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1912. június 16-án

1. Baráti boszu. Humoros. — 2. Az ellenzéki képviselők kivételése az országházból. — 3. Az elcsérült levél következményei. Kacagtató. — 4. Mikor a nők szeretnek. Modern erkölcsi dráma. 3 felvonásban.

Előadások kezdete délután 2 órától kezdve esti 11 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás után katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.***CSÉPLÉSHEZ
és gőzszántáshoz**

ajánlunk egész waggon vételnél közvetlenül a bányából szállítva elsőrendű, darabos

magyar és porosz

KÖSZENET

legolcsóbb bányáárokon

ugyszinte kisebb vételnél

Boros Béni-tér 2. sz. alatti széntelevélről

Mielőbbi becses megrendelése esetén

figyelmes és gondos szállítást vállalhatunk

Kneffel Károly**és Fia**köszén, kovács-szén,
koks, faszén- és
cement-nagykereskedése

Arad, Boros Béni-tér 2., saját ház.

Limbbeck János és Fia
első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező
intézetéből.

A ad. színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel
tudatják, a szeretett jó anya, illetve anyós,
nagyanya és rokonid. Ferdinánd Demeterné,
szül. Todorovits Lenka,f. é. június hó 14-én délután 4 órakor
életének 74-ik évében történt jobblétre szen-
derült.A boldogult földi maradványai június
hó 16-án délután 4 órakor fogják a Trom-
bita-utca 6. számú házból a gör. kel. szerb
egyház szertartásai szerint az alsó temetőben
örök nyugalomra tételni.

Áldott legyen emléke!

Arad, 1912. június hó 14-én.

Öz. Moldován Balázsne szül. Ferdinánd Anna,
Ferdinánd Demeter, Damjanovits Lázárné szül.
Ferdinánd Emilia, Ferdinánd Szvetozár, Ferdi-
nánd Ferenc gyermekei. Wasilewits Tosa sógora.
Todorovits Milica testvére. Damjanovits Lázár
veje. Jassek Katalin férj. Ferdinánd Szvetozárné,
Jankovits Julia férj. Ferdinánd Demeterné ne-
nye. Ferdinánd Olga, Ferdinánd Lenke, Ferdi-
nánd Milka, Ferdinánd Boszilka, Ferdinánd Ju-
liska, Ferdinánd Hermína unokái. 4094

Igen kellemes, tartós illatu

Kölni vizRuhák, szőrmék, butorok,
stb. — megóvására
biztos hatású szerek

kaphatók

2982

**Török A.
és Társa**

„ANGYAL” drogeriájában

Arad, Andrásy-tér 20. sz.

Apolló Színház.

Ma, vasárnap

Négy Ördög II.

artista dráma 2 felvonásban.

A slágerek királya.

Rendes helyárak.

3711

Borivóknak a bor keveréséhez!

A dugó beütése

körömből

a bor savanyúságát,
íze kellemesen pörgő.

Nem festi a bort.

6997

Nyári színes czipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Valámit a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Egységárban,

941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Női A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarától
fenntartott nyilvános, három évfolyamu
Felső Kereskedelmi Iskola Pozsonyban
Érettségi vizsgát. Állásbiztosítás. Internátus.
Értesítőt kívánatra küld: az igazgatóság.

Apollo Színház.

Hétfőtől kezdve

Artista esküje

Érdekfeszítő artis' a dráma
3 felvonásban.

Hollender Félix híres
regénye után.

Rendes helyárák.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Es-Ka kerékpárok a legkedveltebb gyártmányok.
Egyedüli képviselő: GARTNER SAMU, ARAD

Elsőrendű női cipők.

Minden facon.
Minden szín.
6-10-12-14-16
koronás árban.

utányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 835.

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNYSZAPPAN

G. HELL & Co. gyártmánya.
Ez a készítmény a legújabb európai legújabb államban
1876 óta eredményesen alkalmazásuk

mindennemű bőrkütiések,
Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Berger-féle kátrány-kénszappant.

Kényesebb kátrány-szappan gyártás.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappant.

Továbbá

Berger-féle borax-szappant

60 pedig pírmentes, szappan, szappan, szappan és más bőrbete-
gességek ellen.

Ami a kátrány-szappant minden szálalék 10 fillér, használati utas-
tásal együtt.

Uj! Berger-féle folyékony kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Képző és pikkelysömör, és egyéb bőrbetegségek, továbbá
fogínygyulladás, lábizmgyulladás, fül- és szájgyulladások ellen. Ber-
ger-féle szappan 40 szálalék (kátrány) foglalt magában és a
szappan előtti a kátránykezelésben forgó egyéb kátrány-szappan-
októl. Munka bőrbetegségei alkalmazzák a kátrány-szappant.

Következő ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Karinthy F. Esik a hó, Herczeg F.: Álom-
ország, Szomory D.: Györgyike drága gyermek.
Francs Anatole: Pingvinek szigete. Bródy
S.: Imre herceg, Csehov: Az orvos fele-
sege, Koronghy D.: Diadalének, Szemere Gy.:
A hazátlak, S. Lindberg: Történelmi miniatűrök.
Kóbor T.: Aranyhajú Rózsika, Krudy Gy.:
Szindbad utazásai, Weber-Görse: Csitri, Bíró L.:
Kunzállási emberek, Móricz Zs.: Magyarok,
Földes I.: Nincs tovább, Herczeg F.: Éva boszor-
kány, Pekár Gy.: Vénusz könnyei, Sas Ede: A
bölcös meg a bolond, Farkas P.: Doktor Hartmann,
Gábor A.: Jaj, a feleségem és egyéb jele-
netek, Ostwald: Feltalálók, feledezők, nagy em-
berek, Vecseié: Felhős ég alatt, Diplomata:
Cincinnatus kapitány, Bács: A sötét pont,
Cserzy M.: Játssz a délibáb, Móricz Zs.:
Harmatos rózsák, Oppenheim E.: A hatalmasok.
William Queux: A féltelmes idegen, Pombert-
ton Max: A gyémántos hajó

Németben: Gergely-Rospath: Der Roman
einer Hofdame, Lux A.: Grillparzers Liebesro-
man, die Schwestern Fröhlich, Warner A.: Leslie
und ihr Verehrer, Altenberg P.: Was der Tag mir
zuträgt, Wie ich es sehe, Hardt H.: Aus dem Para-
dise, Spätgen D.: Der Sieger, Péter R.: Die jungen
Herren, Hoffnsthall H.: Das dritte Licht, Walter
Molo: Wir Weibgesellen, Halbe M.: Die Tat des Diet-
rich Stobäus, Zobelitz H.: Sieg, Hornung C.
W.: Raffles als Richter, Mewia: Pastings Duve,
Ballestrem A.: Schloss Monrepos, Salzburg Edith:
Wenn Könige lieben, Zabel Eugen: Der
Roman einer Kaiserin, Katharina II.
von Russland, Colombe T.: Ein Gemein-
dekind, Bernhard Marie: Zu Dreien, Zobelitz
Fedor: Der gemordete Wald

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Videki hírlök is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenemű-kölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy tüzetenként 20 fill.

Legújabbak: Zezkovitz: Dal egy csöpp
lábikór, Bogdán I.: Je vis seulement pour
toi, Csebi A.: 1. Megzördül a rózsabokor
levele, 2. Amióta rám tekintett... 3. Huzd rá
cigány, 4. Szomszéd asszony az a bir... Linka
C.: Tripoli, Marsch, Weiner: Csak nem gon-
dolja komolyan? Daniderff L.: Ha nyitva
lessz az ablak! Irving B.: Medve táncz!
Weiner: Te drága bocikám! Bucovich: Itt a
tavasz és a szerelem! Weiner: Teitelbaum!
Ne légy ideges! Hetényi A.: Fecske dal.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papír-
kereskedő A. Adva

A Singer gépek

védjegye.

Óvás
összetévesztések
ellen!

A Singer üzletek

ismertető jele.

Mintán mostanában varrógépeink utánzatait, de különösen régebbi rendszerű gépeinket mint „Singer”, sőt mint „valódi Singer gépeket” ajánlják, figyelmeztetjük, hogy minden ilyen ajánlott gyártmányok **nem eredeti Singer varrógépek** és ezek **nem tőlünk** erednek.

A világhírű eredeti Singer és a Wehler és Wilson varrógépek csak a saját üzlethelyiségeinkben kaphatók vagy ügynökeink által.

Aki tehát varrógépet akar venni, mindig határozottsággal kérdezze, vajjon a gép cégünkötől származik-e és kitérő válaszokkal ne elégedjék meg.

SINGER CO.

A Singer üzletek

ismertető jele.

varrógép részvénytársaság.

ARADON,

József főherceg-ut 9. sz.

Gróf Porcia ház, az evangélikus templommal szemben.

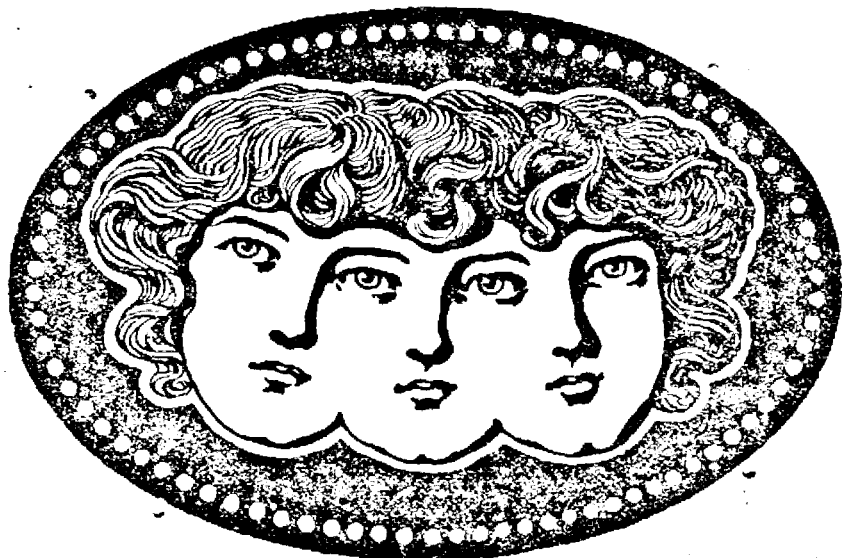
Fiókok mindenütt!!

3259

A Singer gépek

védjegye.

A TITKOT „OJA” csodaszappan

fiatalnak és szépnek lenni megajándékoz az amerikai

Ügyeljünk az

„OJA”

névre, mert a csomagolást megtéveszthetők utánozzák.

egyszeri alkalmazása által. „OJA” egy feltűnően hatásos, **biztos eredményű** szépség szer és az arc bőrnek **üdeséget kölcsönöz**. Mindenféle arctisztítást teljesen eltüntet. „OJA” a legdurvább kezet puhává, tisztává, gyöngédé és finommá teszi. **Egy nagy adag 2 korona, egy kis adag 1 korona.**

Kapható Aradon:

HEGEDÜS GYULA, HANZU
NESTOR és RIEDL ÖDÖN
üzletében. 6689

Eladó egy jókarban levő, négy lóerős gáz-motor.

Cím a kiadóhivatalban.

Megnyílt!

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegylisztító és fehérnemű gőzmosógári

gyűjtő-telepe

Arad, Weitzer János-u. 7. sz. (ul. gör. kel. palota.)

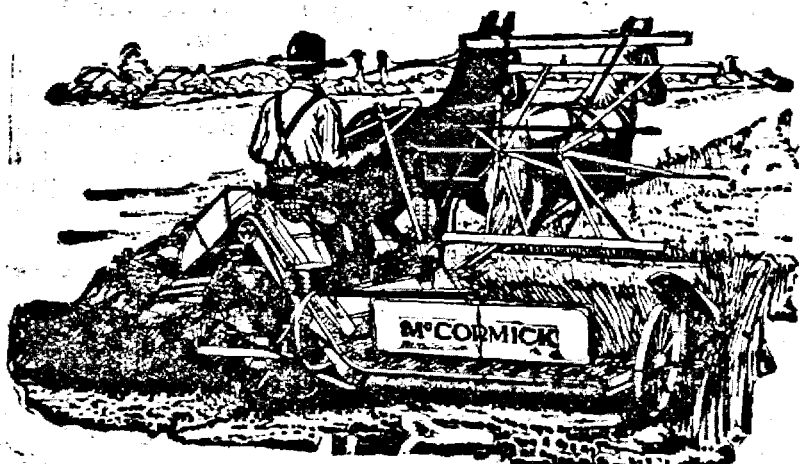
6641

Mindennemű férfi, női és gyermekruhák vegyileg tisztítatnak, vagy festetnek.

Féhrneműek hófehérre mosatnak és vasalás céljából elfogadtatnak.

Kovács Soma és Társa Arad

Mc Cormick J. H. C. chicagói és Kühne mosóni gépgyár kizárólagos képviselője.

Fűkaszálók, kőekető-aratógépek, gereblyék. — Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok gyári áron. 4089

Nincs többé ábizzadás

ha Az Erényi-féle „FENYŐ CRÉME”-et használja, mely a legtekélyesebb háziszer, mely a

láb, kéz, hónalj stb. izzadásoknál

gyors és biztos hatása. Az Erényi-féle „FENYŐ CRÉME” használatban kellemes, nem piszkít és nem ragad és a biztos hatáson kívül még az a nagy előnye van, hogy a cipő, illetve harisnya lehúzásánál nem bűzös hanem kellemes fenyőillatot áraszt. Az Erényi féle „FENYŐ CRÉME”-től a testbőr finom és üde lesz, miről már az első próbánál meggyőződést szerezhet. Az Erényi-féle „FENYŐ-CRÉME” beszerzése olcsóságánál és tartós kiadóságánál fogva a legszegényebb embernek sem kerül nagy áldozatba, mert egy doboz, mely egész nyáron elegendő **csak 1 koronába kerül.**

Kapható mindenütt és a készítőnél:

4073

ERÉNYI TIVADAR,
ARAD. Aulich Lajos-utca 20.

Ügynökök és viszontelárúsítók kerestetnek.

Jugyen Csipkét, szalagot, selymet, kötött, szövött
de olcsón :: árut csakis ::

a Budapesti Csipkeáruház
fióközletében szerezhetők be
Arad, Andrássy-tér 20. (Fischer Eliz-palota.)

Szent László (Püspök) hévviz-gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, DANTS ISTVÁN fürdőbérlelő kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasúton Nagyváradtól fél, kocsin 1/2 órai távolságban. Május–augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünnepnapokon 16 vonat közlekedik Nagyváradra. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai hírű 41° C. meleg természetes hévviz javára van: az ízületek és izmok csontos bántalmaitól, idült és különösen savas ízületi fájásoktól, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoktól, köszvényes és annak különböző alakjaitól: idegbajoktól, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasis); különböző borbajoktól, végtagi bajoktól; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaktól, májbajoktól, és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 60 f. és 8 kor. között változik. Gyógyterem (kürsalon) hírlapokkal, zongorával, könyvtár és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrászda, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis.

Öt tükörfürdő és tizenhárom kádifürdő kívül másfürdők is vannak rendszeresítve. Ujjonnan épült uszoda uszástanítással és homok-korával. Fürdők 40 fillértől 2 kor. 20 fillérig. Elsőrendű, kitűnő zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal. — Villany-világítás. A legszebb kiránduló és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérlelő saját vezetése mellett. — Prospektust kívánsárra küld a fürdőkezelőség.

Kérem a cégre ügyelni!

Átköltözők figyelmébe ajánlom, hogy **használt butort** veszek a legmagasabb árban, u. m. háló-, ebédlő- és szalonberendezéseket, ugyisint egyes darabokat is, nemkülönben a legolcsóbb árak mellett árusítok új és használt butorokat. Egy **könnyű féderes kocsi** egy és két lóra és **National ellenőrző pénztár** eladó. 4-82

Roth butorvétel és eladása
Asztalos Sándor-utca 5.

Kérem a cégre ügyelni!

ÉBERLEIN GYULA

kép. kőműves mester Arad.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

építészeti irodámat

május hó 1-én **Demeter-utca 7. szám alá** (Saját házamba) 2661

helyeztem át

Elvállalom a legmodernebb épületek tervezését és építését pontos és :: megbízható kivitelben. :: Kívánsatra terveket és költségvetéseket készítek.

THE VERA

American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

1911

Telefon 442.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, miképen a Csanádmegyeli **Mezőkovácsháza község** közvetlen közelében levő **Bélamajor** nevű gazdaságomat a folyó évben feloszlattván, annak alább felsorolt gazdasági felszereléseit a folyó évi június hó 26-án délelőtti 10 órakor kezdődő önkéntes árverésen el fogom adni, a mely árverésre a n. é. gazdákörzséget és érdeklődőket ezennel meghívom.

Ezen árverésen a következők fognak eladni:

1) Egy garnitúra 2 géprendszerű Fr. Dehne Halberstadt gyártmányu gőzszántógép, melynek tartozékai:

a) 2 drb. 20 névleges lóerejű Compund rendszerű gőzmozdony, melyek tüzszerényei vörös rézből vannak készítve, és ugy a hozzá felhasznált anyagok kitűnősége, mint pedig elmés szerkezete és kiváló szép munkája, valamint óriási munkaképessége folytán a legkitűnőbb 2 géprendszerű gőzszántógép.

Mint elmés szerkezete egyik kiválóságát említem meg, hogy a kötéldob meghajtása két függelyes tengelyre szerelt két fogaskerékpárral kétféle sebességgel történhetik, s így a könnyű szántásnál az ekék roppant gyors, nehéz munkánál pedig lassabb, de biztos buzatása válik lehetségessé a gőzgépek megerősítése és a nélkül, hogy azok fordulatszámát akár egyik, akár másik esetben változtatni kellene.

b) 2 drb. vasból készült vízfordító lajt

c) 1 drb. vízzivattyú

d) 1 drb. 6 személyre berendezett, tüzhelylyel, ágyakkal, szekrényekkel, padok, asztalok, stbvel téli lakhatásra is berendezett fűthető hatalmas lakó kocsi.

e) 1 drb. 4 barázdás mélyítő eke

f) 1 drb. 6 barázdás sekélyszántó eke,

g) végül szerszámok és tartalék alkatrészek.

A teljes gőzszántógarnitúra minden tartozékaival együtt 1910. évi május hóban vettem a Fr. Dehne Halberstadt gőzeke gyárból, mely gyár a gőzmozdonyokat 1903-évből készítette, de azokat szántásra nem használta, hanem szántási versenyeken és gépkiállításokon való részvételre illeve bemutatásra tartotta, s miután nálam sem volt sok munkájuk, azok ma is elképzelhető legjobb karban vannak és olyanok mint a teljesen újak.

2) 1 drb. Hoffher és Schranz gyártmányu 12 névleges lóerejű félstabil gőzgép.

3) 2 drb. Clayton-Schuttlerworth féle cséplőgép.

4) 1 drb. Schlick féle 800 mm-es vízzivattyú, melynek vízszállító képessége óránként körülbelül 5000 hektoliter és üzemből tartáshoz egy 10 névleges lóerejű gőzgép vagy az ak megfelelő más motorikus erő szükséges. E szivattyú nagyobb földterületek öntözésére használatos.

5) 4 drb. Cormich féle és 1 drb. Jonston féle aratógép.

6) 1 drb. Senior tengeri ülő gép

7) 1 drb. Áványi féle teng-rissar tépőgép

8) 1 drb. R-cord drill 20 soros vetőgép

9) 1 drb. Schuttlerworth féle 17 soros vetőgép

10) 1 drb. Vestfalia műtrágya szóró (még használatlan)

11) 1 drb. Tengeri morzsoló géphajtásra
12) 1 drb. Schuttlerworth gyártmányu Laas féle nagy kapálógép
13) 1 drb. Marhamérleg
14) 1 drb. teljes takarmánykamra berendezés, a mely egy 5-7 lóerős Bolinder nyersolajmotorból, több takarmány előkészítő gépből áll. (A motor 1911. év őszén lett beszerelve.)

15) Több szecskavágó, répvágók, triőrök, gyűrűs és simahengerrek, tizedes mérlegek, stb. kisebb gépek, használt szekerek, kocsik stbik.
16) 1 drb. Kölber féle gummi kerekű csukott hintó és több más hintó féle

17) 1 drb. 16-20 lóerős 4 álló hengeres, 6 üléses Laurin-Clement gyártmányu automobil, leereszthető tetővel.

18) Körülbelül 10 mázsa dohány zsínor

19) 90000 drb. dohány kuka

20) 12-15 drb. 1911. évben Schweizből importált 3 éves tehén

21) 12 drb. 1911. évben Schweizből hasban importált, most 6-7 hónapos üsző és bika

22) 5 drb. Schweizből importált előhasu üsző

23) 4 drb. prima jármosókör

24) Teljes vajkészítő berendezés, a mely tejfelező, 2 drb. holsteini vajköpülő, 1 vajgyűrű, 1 tejhűtőgépből, fejési mérleg és teljes kannákból áll.

25) Elő Magyar Gazdasági Gépgyári gyártmányu egy drb. 5 vasu szántóeke, egy géprendszerű gőzekék általi vontatáshoz.

26) Gazdasági kocsigyáram felesleges készletéből 60-70 megvalatlan gazdasági igáskocsi és igásszekér.

Vevők a megígért vételárat annak elfogadása után 1000 kor.ig azonnal készpénzben kötelesek befizetni, az 1000 koronán felüli vételknél a megígért vételár 10 %-a azonnal, a hárallékos vételár pedig 8 napon belül lefizetendő és a megvett ingók a teljes vételár befizetése ellenében ugyanazon idő alatt elszállítandók. — Az 1000 koronán felüli vételknél, ha vevő 8 nap alatt a vételárat teljesen összegében ki nem fizeti, elveszti a teljesített fizetéseket és az árverésen vett ingóságok tulajdonjoga reám vissza száll. Az így elvesztett befizetések köthér jellegével bírnak. — Késedelmes elszállítás esetén vevő rakbért fizet.

Az árverésen megvett ingóságok azonnal átveendő, azok elhelyezésére minden felelősség nélkül maximum 8 napig férő helyet engedek.

Az árverés napján annak megkezdése előtt minden tárgynak kiáltási ára megállapítatik, s ezen áron alul történt ígért reám nézve nem kötelező.

Bélamajor Gazdaságomnak a Mezőhegyes-Kétegyházi vonalon „Bélamajor” néven külön vasúti állomása van, amely vasúti állomás az árverés helyétől csupán néhány lépésnyire van s így minden kocsi-ról való gondoskodás felesleges.

Bélamajor, 1912. június hó
U. P.: Mezőkovácsháza, (Csanádm.)

4025

Ortutay Gyula,
földbirtokos.

4-6 sorban minden sor egy-
-es betűtábla ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József fűt.-ut. 23.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a utalványon a sorvág eltér — vagy levélbélyegeken. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélben megkérésnek áll. (a jelölt leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, az esetben, válaszbélyeg csatolendő. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számíttatik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali kiválasztás díja nélkül megismerkedni. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

HÁZASSÁG.

Férjhez mennek

Igen csinos 19 éves dán hölgy 50 000 kor. hozományával, később még 200 000 korona örökség, fiatal amerikai kisasszony 120 000 dollár készpénzhozománnyal és még sok száz vagyonos hölgy 5—500 000 kor. hozománnyal. Urak, ha vagyontalanok is, de komoly szándékuk, forduljanak díjtalan felvilágosításért e címre: Fides, Berlin 18. 4071

LEVELEZÉS.

Margitkám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 3487

Piros szegfű

17-én szokott helyen várom drága válaszodat. Sokszor csókol az érte sokat szenvedő Kéknefelejt. 4095

Gummi cikkek

eztfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

ÜZLETEK.

Egy igen élénk forgalmu

vendéglő, mely nyári üzettel kapcsolatos, családi okokból eladó. Bővebbet Farkas Ábrahámnál, Lázár Vilmos-u. 3852

Jó forgalmu

piactéren levő vendéglőüzlet erős bor, sör és pálinka fogyasztással átadó. Cím a kiadóhivatalban. 4048

Korona üzlet

Arad legélénkebb és legforgalmasabb helyén eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4102

Pécskám.

Egy negyven év óta önálló jó menetelő borbélyüzlet azonnal eladó, a főtérhez igen közel teljesen újonnan berendezve, évi jövedelme 6000 korona, a vétel kedvező részletekben. Bővebben értekezhetni válaszbélyeg ellenében: Bodrozsán Aurél borbély. 3910

Bettelnéim utóda

elsőrendű fehérnemű-tisztító intézet, családi körülmények miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3998

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk
és 1. sz. oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula
Arad, Minorita palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintézetnek. 3201

OKTATÁS.

Szép fogakat

szépségre kell. Legajánlatosabb Vojtek Weisz, Dentolin fogcseréje. 1-5251

Izr. Huinternatus

Chorin Áron-u. 1. jövő tanévre bennlakókat és magántanulókat már felvesz. — Prospektussal készséggel szolgál. 3888

Virágok és rózsák

élősdiei és bolhái ellen használjon 20%-os „Tabicotin Emulsiót Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. 1-5251

KIADÓ LAKÁS.

Sina-utca és Tököl-tér

sarkán lévő bérházamban egy 4 és több 2 szobás lakás kiadó. Ertekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19 szám. Telefon 627. szám. 2741

Ormsy Norbert-u. 2. sz.

alatt, a Leiningen-u. mellék utcájában, egy különbejárati butorozott utcai szoba június 1-re kiadó.

Petőfi-utca 10.

III. emeleten két szép világos nagy modern különbejárati szoba, irodának vagy garcon lakásnak azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 3965

Augusztus 1-re

egy 5 szobás különálló lakás fürdő-szobával, azonkívül raktár és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger-utca 5. 3917

Kiadó modern, új földszintes

magánház augusztus 1-ére, Lipót-utca 4c. szám, mely áll: 3 nagy szobás lakásból, fűthető zárt folyosó, fürdőszoba, konyha, kamara, külön mosókonyha, 2 nagy pincehelyiség és egyéb melléképítményekkel. Bevezetett villanyvilágítás és vízvezetékkel. Évi hasznosbér 1000 korona. Bővebb felvilágosítást ad: Földi Nándor, Aranykéz utca 12. 4082

2 és 3 szobás

szép utcai lakás fürdőszobával, esetleg 4 szobás lakás elő- és fürdőszobával, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca-27. 4105

Kiadó

Deák Ferenc-utca 39., parkirozott udvarban, újonnan épült 2 szoba, fürdőszoba és hozzátartozókból álló lakás augusztus 1-re. Bővebbet a házfelügyelőnél. 4100

György lakásnak

egész új házban két szoba elő- és fürdőszobával azonnal kiadó. Ertekezhetni Kertész Miksa ügyvédi irodájában. Minorita palota. 4099

Kopott parket

tűkórtyéves lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Nevlőnő

9 éves kis leányhoz, azonnal felvétetik. Bővebbet: Petőfi-utca 10. II. 5. d. e. 10—12-ig. 4049

Német vagy francia

nő, kerestetik a délutáni órákra egy hét éves kisleány mellé. Cím a kiadóhivatalban. 4091

Német

kisasszony két gyermek mellé azonnal felvétetik. Apponyi-körut 8. földszint 2. sz. 4098

Egy elárultatónő,

ki már papírzetbe alkalmazva volt, felvétetik Roth Testvérek-nél. 4107

Könnyű házimunkára

egy 13—14 éves rendes leány gyermektelen családhoz felvétetik. Arad, Kölcsey-utca 9a.

Keresek

női kalap díszítésben jártas díszítőnőt, úgy kézbe dolgozó, valamint kiszolgáló leányt. Cím a kiadóhivatalban. 3916

2 kalapos-tanulóleány

havi 6 korona fizetéssel, felvétetik. Cím a kiadóban. 4016

Intelligensebb

fin. fogtechnikus tanulókat keres. tetik. Cím a kiadóban. 4104

Kereskedelmi tanfolyamot

végzett irodai gyakorlattal bíró kisasszony felvétetik. Kocander Ignác irodájában, Radnai-ut. 4109

Az Aradi Kereskedők Köre

Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor. Keppich Zsigmond, titkár. igazgató.

Szabó Lipót,

irodavezető.

Hivatalos helyiség: Tabajdy Károly-utca 1 sz.

Telefon 868. sz.

Hivatalos órák: délelőtti 9—12 óráig.

Keresünk:

ARADRA:

Pénztárosnő, aki hason minőségben már volt alkalmazva.

VIDÉKRE:

4 fűszer, rőtös és rövid.
2 vas és fűszer,
2 rőtös és divat,
2 fűszer és rövid és
2 vegyes kereskedősegédet,
több tanoncot.

Ajánlunk:

1 irodistánc.
3 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
2 rőtös és divat és
2 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Körtagjaink előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk. 301

ALKALMAZÁST KERES.

Házvezetőnőnek

ajánlkozik egy szerényebb nő egy magános urhoz vidékre, háztartás minden ágában jártas, levélileg bővebben. Aranykéz-utca 12. szám. S. E. 4022

Műszaki rajzok

másolását hossz- és kereszt szelvények felrakását elvállalom, délutáni mellék foglalkozásul. Cím a kiadóhivatalban. 4090

KÜLÖNFÉLE.

Ebéd,

vacsora kapható néhány egyén részére. Cím a kiadóhivatalban. 3808

Vanilon

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaníliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sütő-por Baking Powder, finom tészták készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Kitűnő nyálkaoldó

és diuretikus szer. Tisztán vagy borral igen kellemes üdítő gyógyital a Málnási borvíz-forrás természetes alkalikus savanyúvíz. Kézeli a tulajdonos: „Sicula” R. T. Málnafürdő Háromszék m. Főraktár Aradon: Rubinstein M. Telefon 188. sz. Ára 1 liternek házhöz vive üvegcserevel 20 fillér. 3101

Mű-lép

szavatolt tiszta méhviaszból készíttve, méhészeknek tetszés szerinti méretben jutányosan kapható Kallap János viaszműiparánál Arad, Deák Ferenc-utca 6. szám. Telefon 863. szám. 3489

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 3951

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdiek ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és Weisz Arad. 1-5251

Apró hirdetések

folytatása.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hiss tudja már ön is?

hogy a legcsinosabb és legértékesebb saját műhelyben készült kész férfi, női és gyermekcipők jutányos árért kaphatók az Aradi cipészek termelő szövetkezeténél Aradon, Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Locomotorok

hálos Marshall, használt, kitűnő karban, hat légkörre engedélyezve, eladó. Kovács Soma és társánál Aradon. 4092

Függönyök,

1/2-es hegedű, márvány kerti asztal, kertigolyók és többféle házikkek olcsón eladók. Atzél Péter u. 2. I. em. báró Bohus ház. 4040

Igáslovak,

borjas és hasas tehenek, valamint vetőgépek, kocsik, ekék és egyéb gazdasági eszközök eladók. A Buzsáki pusztán. 4038

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fillér; „Fragoli” szivarkahüvely 100 darab 32 fillér. Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

2 Foxterrier

hat hónapos, gyönyörű példányok, fajszülőktől, róka és pocokfogók, helyszüke miatt, olcsón eladó. Zimmermann János, Deák Ferenc-utca 10. 4106

Használt butorok

eladók. Megtekinthetők Färber Lajos cégnél, a „Fekete kutya”-hoz, Arad, Rákóczi-utca 1. 4103

Pénzszekrények

használt és új állanban kaphatók, esetleg kicserélhetők. Rubinstein Mór szállítónál Minorita palota 3103

Ellenőrző pénztár

teljesen jó karban lévő, használt amerikai gyártmány, jutányos áron azonnal eladó. Jelge 400. 4035

Nyaralóknak

előnyös kölcsönkönyvtári bérlet, tet-sz és szerinti kicseréléssel. Minden új mű raktáron. Magyar és német szépirodalmi művek és folyóiratok minden elfogadható áron kaphatók. Divatlapok legnagyobb készlete. Krausz Paulin, színházépület.

Asztalos szerszám

halál miatt olcsón eladó. Rosu Ti-vadarné Ó Miklóska fő-utca 74. 4031

Használt butorok eladók.

Megtekinthetők „Aradi mérnök- és építész-egylet” helyiségében délután 4-8-ig. Központi szálloda, I. em., 6. ajtó. 3994

Magasjáró

20 HP. benzin locomobil, majdnem új, jutányosan kapható. Kovács Soma és társánál Aradon. 4092

INGATLAN.

Központi ingatlanok

Forgalmi iroda Aulich Lajos utca 2. Tytján Testvérek, ahol a leg-szolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyiszintén kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Kapocsa-utca

3. számú jól jövedelmező kisebb bérház szabadkézből eladó. 4081

Ház eladás.

Urbán Iván-utca 38 (volt Fejsze) Sarok telek és ház eladó. 3911

Eladó ház

emeletes, 14 évig adómentes, kedvező fizetési feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 3844

Adómentes

jól jövedelmező, modern bérház jutányos árért, sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3969

Eladó.

A belvárosban földszintes sarok bérház jóforgalmu vegyeskereskedés és üzletekkel. Értekezhetni Oppenheimer Mór építési irodában. Szabadság tér 17. Telefon 839.

Eladó.

Új ház, 15 évig adómentes, a hon-védhuszár laktanya mögött, kedvező fizetéssel. Értekezhetni Oppenheimer Mór építési irodában. Szabadság-tér 17. Telefon 839. 4075

Eladó magánház.

Török Gábor-utca 18. 4072

Dombegyháza

határában (Csanádmegye) egy tag-ban 100 magyar hold jó termésű szántó föld, a rajta levő gazdasági épületekkel együtt szabad kezéből örök áron eladó. Értekezhetni: Hajduk Döme Kürtös. (Kurtics) 4079

Eladó

egy modern magánház és egy 280 □-ös üres telek. Cím a kiadóhivatalban. 4038

Vagóhid-utca 18.

és Mihály-utca 56. szám alatt jó karban lévő szőlő eladó, amely esetleg alkalmas lakóház telkekre is, ugyiszintén eladó a Választó-utca 33. sz. alatti földszintes és a Kossuth-utca 40. szám alatti emeletes ház. 3999

Szt. Péter-tér 6. számú

teljesen újonnan renovált csinos ház, áthelyezés miatt, eladó. Ocska alakok, tizedes és egyensúly-mérleg eladó. 4108

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által Vojtek és Weisz. I-5251

Taxameteres

Bér-autok
Telefonszám
816

2381

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház.

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tökölly-tér I. sz. 3821

Üzlet áthelyezés!

Értésitem az igen tisztelt közönséget és ületfeleimet, hogy Boros Beni-tér 17. szám alatt éveken át volt

bádogos és víz-vezeték berendező

üzletem és műhelyemet ugyan-csak Boros Beni-tér 15. szám alá (volt Dengli-ház)

helyeztem át.

Tisztelt üzletfeleim becses támogatását a jövőben is kérve tisztelettel:

KÖSZEGHY SÁNDORNÉ
bádogos és vízvezeték berendező.
Telefon 927 sz.

Izr. Fiuinternátus

ARAD, Chorin Áron-utca 1. szám.

Városi és megyei telefon 903.

Értésiti a m. tisztelt szülőket, hogy a jövő tanévre csakis az elemi és a középiskola 4. alsó osztályára vesz fel tanulókat. A felvétel elő-jegyzés szerint már csakis kor-látolt számban eszközölhető. Az intézetben, mely a legmodernebbül ujonnan lett berendezve, a tanulók állandó felügyelet alatt vannak, ahol zongora és hegedű gyakorlatban is részesülnek, mely célra külön helyiség szolgál. Ugy-szintén mag. tanulók, különbözeti, összevont és javító-vizsgákra felelősséggel előkészítettnek. Prospektussal az intézet készséggel szolgál. 3897

Magánház

4 szobából, fürdőszobával
kerestetik.

Ajánlatok

439

Keppich Zsigmondhoz
(papirkereskedés),

Borszék fürdő

6955

(Csikmege. Vas. állomás: Marosheviz.)

Klimatikus gyógyhely. 950 méter t. f. magasságban. Ózondus fenyves közepette. Számtalan természetes szénsav-dús és vasas gyógyforrás. Hődegviz és meleg szénsavas pezsgő és mofordók. Idegessé, asztmatikus bajok, általános elgyengülések, gyermekeknek angolkór és vérszegénység ellen biztos hatású. — Penzió-rendszer a Remény-szállóban. — Prospektust küld az igazgatóság.

Jó egészségének
fentartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalom-nélküli gyomortisztító háslszer. Isz edes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 480. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPATI JÁNOS
gyógyszerárterében 4675

ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Értésitem a tisztelt vevőimet, hogy a főfémjelző hivatal mérnöke nálam is megvizsgálta az ékszer-áru, de

semmit sem kobozott el és mindent a legnagyobb rendben talált.

Aradi gyártmányu ékszer raktáron nem tartok,

hanem csakis elsőrendű ékszer-gyártmányt vagy finom Pathé árut, a melyekert a legmesszebb-menő

jótállást vállalok,

ugyszintén raktáron tartok első-rendű sveiczi zseb, fall és ébresztő órákat 5 évi jótállás mellett.

Tekintettel a rossz üzleti viszonyokra, kivételes olcsó áron árusítok. Tisztelettel

Zinner Vilmos

műorás és ékszerész 3102

Arad, Forray-utca, Gr. Hunyady-palota.

!!GAZDAKÖZÖNSÉG SZIVES FIGYELMÉBE!!

Zsákok és géptakaró ponyvák jó minőségben olcsón beszerezhetők

Minta és árajánlat bérmentve.

BRAUN MIKSA cégnél

Aradon, Boros Beni-tér 2. sz.

Telefon 594. sz.

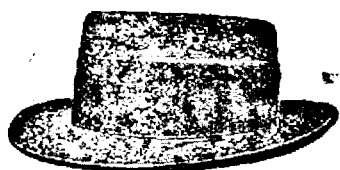
3709

FISCHER SIMON nagy áruházának Arad, Szabadság-tér 12. alatt

olcsó árjegyzőkének egy része:

Dívtos gyermek s férfi sapka K 1—, 150, 190

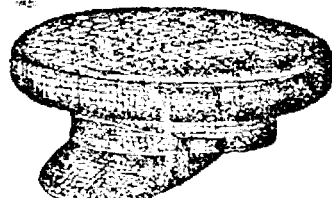
Dívtos fé-fi és gyermekkalap K 2—, 3—, 350, 4—

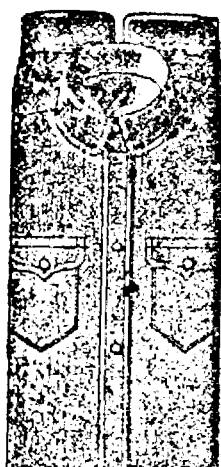
Biegáns nri kalap, legujabb divat finom minőségű K 4, 5, 6.

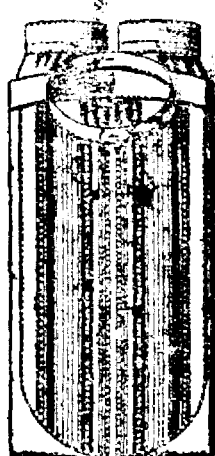
Legujabb finom keménykalap K 4, 5, 6

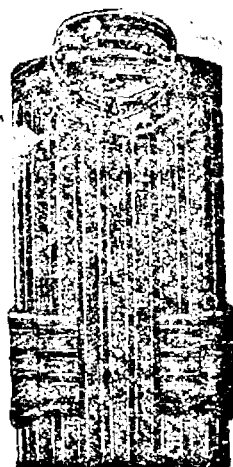
Angol dívtos: pra, legfinomabb K 2, 3, 350

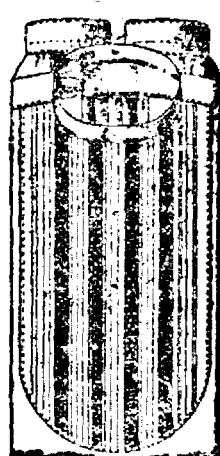
Keton turistaingek K 2, 250, 3.

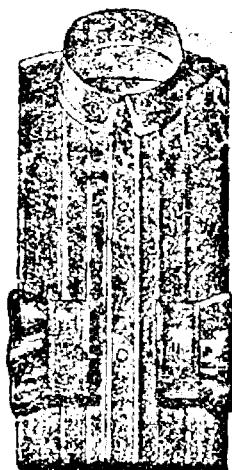
Fehér damasztíng K 2, fehér egészfinom K 3, 350.

Nyári fehér ing K 290. Egész finom steter K 3, 350.

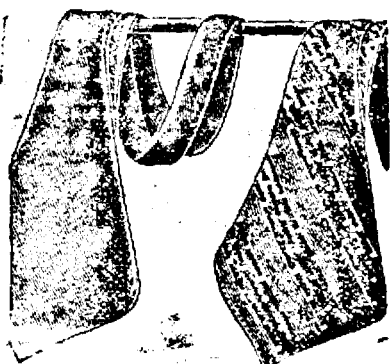
Színes creton ing K 250, 3. Finom dívtos ing K 350, 390.

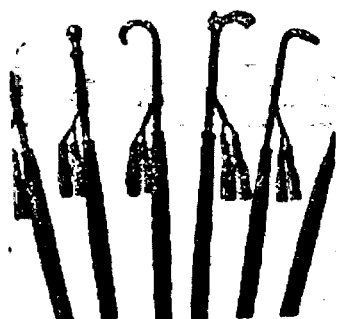
Biegáns nyári ingek selyemből. Finom minőségű K 350, 4, 450.

Fehér és színes gyermekingek és galér szálak K 1, 150, 2.

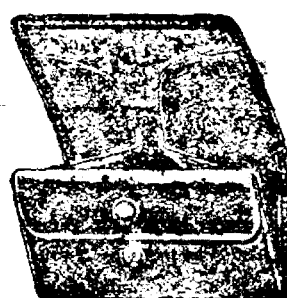
Legfinomabb selyem nyakkendők minden formában és színben 50 fill.-től 1 K-ig.

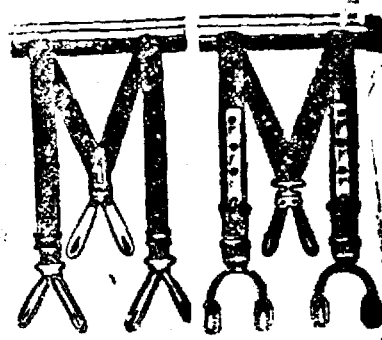
Férfi és női strappa ernyő K 250; Finom selyem ernyő K 390.

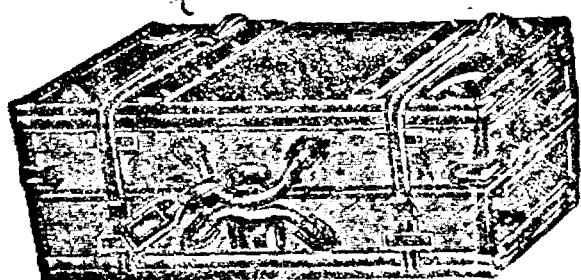
Finom alsónadrág K 150, 2, 250

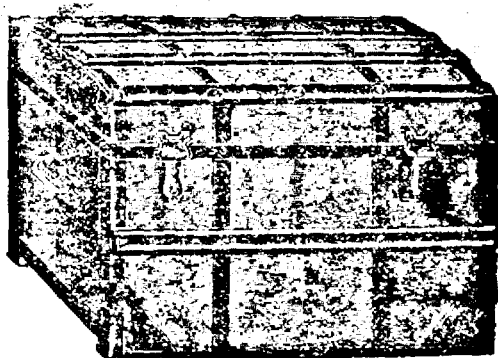
Valód K 1

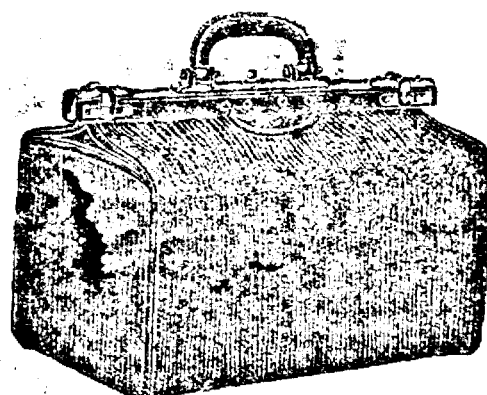
Finom nadrágtartó K 1, 150, 2. Gyermek nadrágtartó 50 fill., K 1.

Börönd nagy választékban K 4, 6, 8, 10, 12.

Erős lakkozott fakoffer, jó kivitel K 8, 10, 12, 14.

Legfinomabb barna tehénbőr táskák K 19—50-ig. Fekete rendes bőr kóstáskák K 6, 8, 10.

Gyermekkocsi gyári rakár!

Óriási választékban! Paratlan olcsó árak!

Gyermek kocsi erős kivitelben, gyári rakár 10 koronától 20 koronáig.

Finom kivitelű gyermekkocsi fagerékkel 22 koronától 29 koronáig. Biekliterékkel 30 koronától 45 koronáig.

Egész finom, elegáns átalakítható kocsi, fessett, 30—45 K-ig. Legfinomabb lakkozott 50—150 K-ig.

Vörösmarty-utcai
új szenzációs
Olcsó Áruház
megnyilt!

1481

BATISTRUHÁK,
DIVATBLUZOK,
VÁSZONALJAK,
PONGYOLÁK,
LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,
LEÁNY GYERMEK RUHÁK
RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

1281

SZABOTT ÁRAK.

TELEFON 238. SZÁM.

RADÓ GYULA

ÚJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.